

Jaar 1636

Inhoud :

- Januari 1636 - Het secreet
- 7 januari 1636 – Jan de Roo en Mayken Lebbe nemen een lening op
- 12 januari 1636 - Burgemeester Andries Marsilles wordt gedeputeerd
- 17 januari 1636 – Robert Hindricx heeft schulden bij Christiaen Maes
- 16 januari 1636 – De mantel van Guillaume vande Bussche en de Ierse soldaten
- 18 januari 1636 – De dood van een Ierse soldaat
- 28 januari 1636 – Ommestelling
- 8 februari 1636 – De internationale politiek
- 21 februari 1636 – Gillis Bervoet dient nog huishuur en landspacht te betalen
- 26 februari 1636 – Janneken Roens huurt grond op het Rekhof
- 1 maart 1636 – Een brug over de Hondsracht achter 't Catspel
- 13 maart 1636 – Clays Ercleboudt borg voor de slaking van Jan Dames
- 13 maart 1636 – Lage en wederlage met de proost Jacques Marsilles
- 12 maart 1636 – 8 gemeten op het Reckhof
- 12 maart 1636 – Jacques Proventier contra Jan Aerden –
- 31 maart 1636 - De mannen van de draperie
- 4 april 1636 – De bloedtiende
- 4 april 1636 – Verhuur van een kete in 't hommelhof
- 5 april 1636 – Christiaen Moeraert betaalt de schulden van zijn zoon Jan
- 7 april 1636 – Jan Lambert heeft schulden bij Jan van Renynghe
- 22 april 1636 – Pieter Foucqenberghe neemt een lening op bij de kapelaan Celemnt Defebre
- 26 april 1636 – Pieter Delanghe en Maeyken Baillius nemen een lening op bij Jacob
- 6 mei 1636 - Vermaak met de waarden en waardinnen
- 16 mei 1636 - Knappe vande meulenaere van de Potterstraetmeulen
- 24 mei 1636 – Schulden voor Jan Demeester – waard in de Coppernolle
- 31 mei 1636 – Verhuring stedegrond aan de Planken Brugge
- 2 juni 1636 - Een jaerghetyde in de O.L.V. Kerk
- 14 juni 1636 – Pacht van de stedeput aan 't Steenstraatje
- 14 juni 1636- - Pieter Erle en 't gersen van een koebeeste

- 16 juni 1636 - Verkoop van een deel van de Potterstraatmolen
- 19 juni 1636 – Jacquemyntje Hauwen neemt een lening op en stelt als borg haar huis op de Yperdam
- 27 juni 1636 – Dierick Salomé neemt een lening op bij Jan Denys
- 12 juli 1636 – Ommestelling
- 15 juli 1636 – Pieter de Landsheere contra Claes de Ram – Hoedemaker
- 15 juli 1636 – Billioen geld
- 15 juli 1636 – Billioen geld
- 21 juli 1636 - Verpachting 't Reepken
- 21 juli 1636 – Steentjemolen
- 20 augustus 1636 – Jaargetijde voor Jan de Vos
- 3 september 1636 – Borgtocht voor Andries Rebaut en de bomen van het Beleetstraatje
- 9 september 1636 – Den Treurniet
- 15 september 1636 – Koop van een huis op de Ieperstraat –
- 15 september 1636 – De Salomes regelen de verkoop van de Leenemolen
- 1 oktober 1636 – Pauwels de Corte heeft schulden bij Anthonis Maeseman
- 7 oktober 1636 – Jan van Reninghe borg voor schaliedekker op e kerk van Kimmel
- 9 oktober 1636 – De abt en Peereboome over een stuk grond in de Nieuwstraat
- 18 oktober 1636 - Vernieuwing vande wet
- 27 oktober 1636 – De bede van zijne majesteit
- 6 november 1636 – De Onze Lieve Vrouwvijver in cheins aan Vande Peerbeboom
- 8 november 1636 - Akkoord met de waarden en waardinnen
- 10 november 1636 – Jan Brock heeft schulden bij Jacob Wanten
- 16 november 1636 - Statut ende ordonnantie politique ghemaect by den heere, de wet ende de raeden, hoe men zich regulieren zal ghedeurende de contagieuse sieckte ende daernaer
- 27 november 1636- Jan Chalet heeft schulden bij Jan Makeblyde
- 1 december 1636 – Jan Slouyges koopt huizen in de Watoustraat
- 6 december 1636 - In de Strooien Henne
- 10 december 1636 – Ommestellinge
- 14 december 1636 – Dierick Hallynck en Willemyntjen de Corte nemen een lening op – Overdam – Babelaere

Afbeeldingen uit de 'Imanach van't schrickel-iaer ons heeren M.DC.XXXVI. Gemaect ende ... Door Joos De Schepere – Google Books

**The Herball Or Generall Historie of Plantes:
Very Much Enlarged ..., Volume 5**
Door John Gerard

CHAP. 324. *Of Hops.*

¶ *The Kindes.*

THERE bee two sorts of *Hops*: one the manured or the Garden Hop; the other wilde or of the hedge.

¶ *The Description.*

1 **T**HE Hop doth liue and flourish by embracing and taking hold of poles, peaches, and other things vpon which it climeth. It bringeth forth very long stalkes, rough, and hairie; also rugged leaues broad like those of the Vine, or rather of Bryony, but yet blacker, and with fewer dented diuisions: the floures hang downe by clusters from the tops of the branches, puffed vp, set as it were with scales like lirtle canes, or scaled Pine apples, of a whitish colour tending to yellowesse, strong of smell: the roots are slender, and diuersly folded one within another.

2 The wilde Hop differeth not from the manured Hop in forme or fashion, but is altogether lesser, as well in the clusters of floures, as also in the franke shoots, and doth not bring forth such store of floures, wherein especially consisteth the difference.

¶ *The Place.*

The Hop joyeth in a fat and fruitfull ground: it prospereth the better by manuring: also it groweth among briers and thornes about the borders of fields, I meane the wilde kinde.

¶ *The*

2 *Lupus salutaris.*
Hops.

¶ *The Time.*

The flowers of hops are gathered in August and September, and reserved to be used in beere: in the Spring time come forth new shoots or buds: in the Winter onely the roots remaine alive.

¶ *The Names.*

It is called in shops and in all other places, *Lupulus*: of some, *Lupus salutaris*, or *Lupulus salutaris*: in high Dutch, *Hopfen*: in low Dutch, *Hoppe*: in Spanish, *Hambresillas*: in French, *Houblon*: in English, *Hops*.

Pliny lib. 21. cap. 15. maketh mention of Hops among the prickly plants.

¶ *The Temperature.*

The flowers of the hop are hot and dry in the second degree: they fill and stiffe the head, and hurt the same with their strong smell. Of the same temperature also are the leaves themselves, which doe likewise open and cleanse.

¶ *The Vertues.*

The buds or first sprouts which come forth in the Spring are used to be eaten in sallads, yet are they, as *Pliny* saith, more toothsome than nourishing, for they yeeld but very small nourishment: notwithstanding they be good for the intrals, both in opening and procuring of urine, and likewise in keeping the body soluble.

The leaves and little tender stalkes, and also the flowers themselves remove stoppings out of the liver and spleene, purge by urine, helpe the spleene,

cleanse the blood, and be profitable against long lingering Agues, scabs, and such like filth of the skin, if they be boyled in whay.

The joyce is of more force, and doth not onely remove obstructions out of the intrals, but it is also thought to avoid cholera and flegme by the stiole. It is written, that the same dropped into the eares, taketh away the flench and corruption thereof.

The flowers are used to season Beere or Ale with, and too many do cause bitternesse thereof, and are ill for the head.

The flowers make bread light, and the lump to be sooner and easilier leavened, if the meale be tempered with liquor wherein they have been boyled.

The decoction of Hops drunk openeth the stoppings of the liver, the spleene, and kidnies, and purgeth the blood from all corrupt humors, causing the same to come forth with the urine.

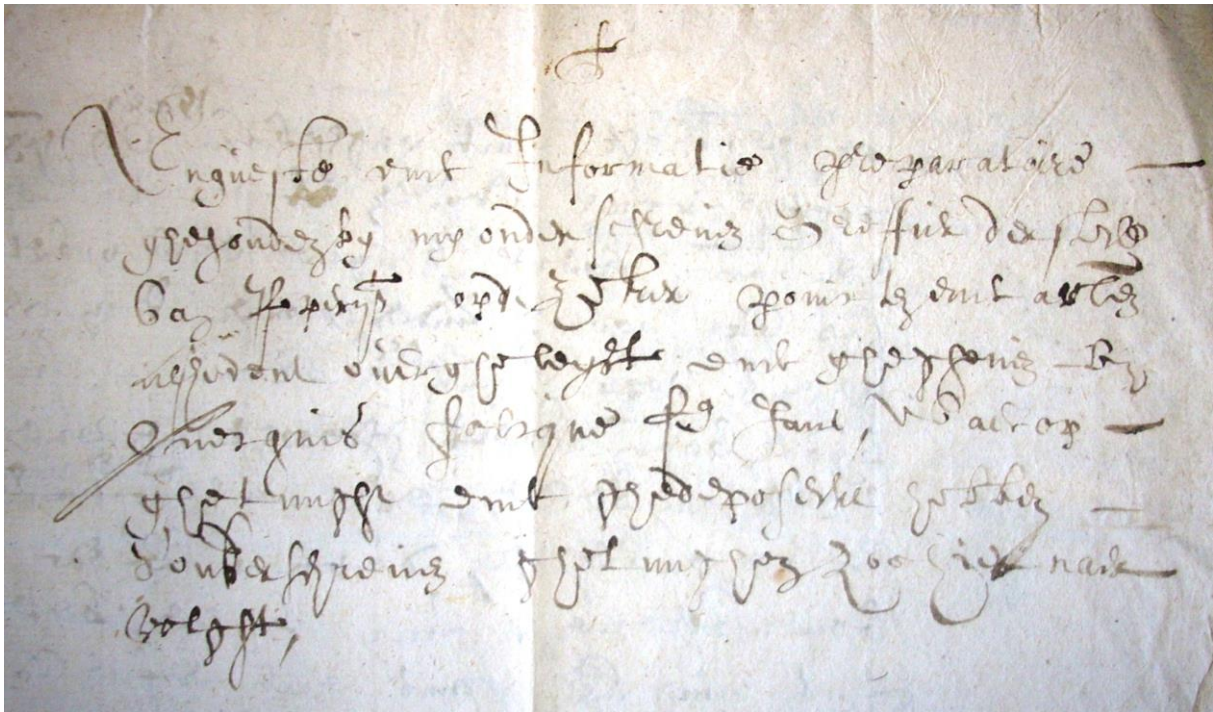
The joyce of Hops openeth the belly, and driueth forth yellow and chofericke humors, and purgeth the blood from all filthinesse.

The manifold vertues of Hops do manifest argue the wholesomenesse of beere aboue ale; for the hops rather make it a physcally drinke to keepe the body in health, than an ordinary drinke for the quenching of our thirst.

Beliefve myn heeren schepenen ende greffier der stede van Poperynghe preparatoirlyck te hooren ende op eedt examineren **Ghelein Diedeman, Maillaert vande Goosteene ende Frans Pierins** opde naervolghende pointen ende artielen

Of het niet waerachtigh en is dat zy ghesien hebben over meer dan dertich jaeren dat thuus daer **Jacques Folcque** jeghenwoordelick woont van vooren ende achteren, sonderlynghe ter westzyde ghestaen heeft zoo tzelve jeghenwordelick is staende, ende alsoo by zynen vaeder ghebruuct, langhe voor den tydt dat **Vincent Roens** de huuzynghe daere neffens staende, heeft ghedaen timmeren ende erigeren

Of zy niet wel en weten dat de meur ter westzyde vande zelve huuze ande achtercamer metten zelve huuze ghegaen ende byden voorseide Jan Volcke, ende naer zyn doot by zyne weduwe hoirs ende aeldynghen anghetrockenende ghebruuct is gheweest.

Enqueste ende informatie preparatoire ghehouden by my onderschreven greffier der stede van Poperynghe op zeker point jegens artielen overghelevert ende ghegheven by Jacques Folcque filius Jans, waerop gehtuught en ghedeposeert hebben d'onderschreven ghetuughen zoo hier naer volght

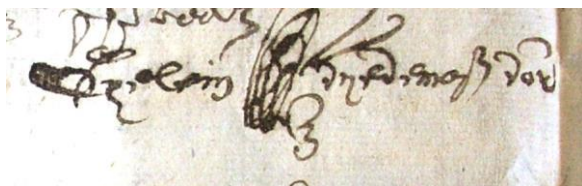
D'heer Maillaert vanden Goosteene - tzynen keere voorschepen deser stede - oudt 59 jaeren ofte daeronrent - oorconde, gehoort ende gheexamineert opde voornoemde pointen ende artikelen -

zeght, tuught ende verclaerst op eedt daertoe ten heylighen ghestaeft, wel te weten dat hy gheleden achtendertich jaeren - in het eerste dat hy deposant ghehuwt was - med syn schoonvaeder - ghewoont heeft in het huus dat nu presentelick innewoont den voorseide Jacques Folcque -

staende up d'oude marckt deser stede - neffens t'gonne van heer Jacques Baert ende Willem Ledoux - glaesenmaeker - toebehoorende Vincent Roens -

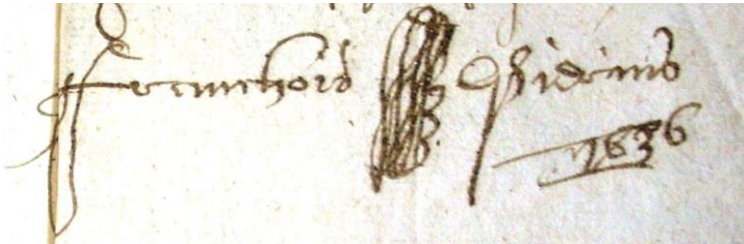
als wanneer ende ten welcken tydt t'huus daer den voorseyde glazenmaecker woont ende t'andere daer den voorseyde Roens innewoont, paelende med d'erfve van achteren jehens de gonne vande voornoemde Jacques Folcque, als dan ongesticht ende ongebaut waeren - liggende de voorseyde erven te weten hove toebehoorende de voorseyde Roens vague ende onbetimmert - synde van vooren anders niet dan eenen greushoop vande zelve verbrant erfve byder voornoemde Roens gecocht jehens seker lieden van Belle - ende acht ofte neghen jaren onbegrepen daernaer beede de bovenschreven erven by hem betemmert ende angaende thuus ende erfve vande voornoemde Folcque zecht dat en meur ter westzyde vande zelve huuse ende achtercamer oynt metten huuse ghegaen ende byde voornoemde Jan Folcque s'deposants eerste huusvrauwes vaeder angetrocken is gheweest zonder jehensegh van yemandt, als zynt de cappe vande zelve camer nieuw ghetemert ende d'oysie daerover hanghende soo het jehenwoordigh is, tuught bet voorts dat ten tydte dat den voornoemde Vincent Roens syne erfve timmerde - hy oock ghestelt heeft **seker secreetkamer ofte privaet** commende jehens de coutse vande zelve camer, ghetimmert ande voorseyde muer ter causen van welcke den voorseyde Jan Folcque d'oude zeer ongerust was - segghende dat den voorseyde Roens dat selve dede om hem Folcque te spyleren - doordien dat door den stanck vande vuyllighheynt int voornoemde privaet ghelost onmoghelick was eenighe vrienden inde selve camer te logieren ofte laeten slaepen - ghevende voor redene van wetenschap t'selve alzo ghezien t'hebben als voorengheseyt is ende sluytende hiermede syne depositie - heeft t'selve naer lecture onderteekent ter presentie van dheer Guillaume Diedeman, Maillaert vande Goosteene doude

D'heer Ghislein Diedeman - tsynen keere schepen deser stede - oudt 62 jaren ofte daerontrent - oorconde ghehoort ende gheexamineert opt voornoemde poincten - seght, tuugt ende verclaerst op eedt daertoe ter heylighen ghestaeft - wel te weten ende goede memorie t'hebben dat bet dan over veertich jaeren ghesien heeft Jan Folcque d'oude vaeder van de voornoemde Jacques - wonende in 't huus daer den verweerder Jacques nu jehenwoordelick woont, ende ghebruyckt heeft, soot selve nu noch is staende - langhen tydt voor dat Vincent Roens de huusynge daerneffens staende heeft ghedaen timmeren ende op bauwen - zulkx dat den cappe vande achtercamer is rustende op eenen sekeren muer alsnu questieus - ende d'oysie vande daecke daer over druypende - zoo zy van ouden tyden ghedaen hebbende zonder eyne ghehoort t'hebben, iemandt daeranne recht pretenderende - sluyttende hiermede syne depsoitie die hy depositant naer lecture heeft onderteekent - present d'heer maillaert vande Goosteene ende Daniel de Coster - getuughen daerover ghecooren ende ghebeden

d'heer Frans Pierins - tzyne keere schepen deser stede - oudt 52 jaeren ofte daerontrent oorconde, ghehoort ende gheexamineert als vooren - zecht, tuugt ende deposeert wel te weten dat bet dan over veertich jaeren ofte daerontrent Jan Folcque - vaeder van Jacques - gebruyckt

heeft het huus daer den voornoemde Jacques woont, zoo het jegenwoordig staet, langhe tydt al es - ende van te vooren dat Vincent Roens betimmert heeft - zyn huus dat hy jegenwoordiglick woont ende tgonne daer Guillaume Ledoux wont, glasmaecker - hem toebehoorende ende ghecocht jehens zeker luyden van Belle - alles sonder jeghensegh van yemandt ende dat ter oorsaecke dat den voorseide Roens hadde doen maecken een privaet ten huuse van de voorseide Doux den voorseide Jan Folque diverselick murmureert ende ongerust was ende gevende voor redene van wetenschap t'zelve alzo ghesien ende utte mondt van voorseide Folcque ghehoort t'hebben, sluytende hiermede syn depositie

7 januari 1636 – Jan de Roo en Mayken Lebbe nemen een lening op - SAP 398 - Folio 75

Compareerde in persoonen **Jan de Roo filius Jan ende Mayken Lebbe** zyne huusvrauwe - kennende wel ende deuchdelick vercocht thebben an **Willem Scherrier** - een erfvelicke losrente van vier ponden grooten by jaere - den penningh xvj - voor de somme van vierentsestich ponden grooten vlaemsch - byde vercoopers thaerlieden contentemente onfaen - inneghegaen synde den twee - en - twintigsten octboris xvjc vyf en dertich - vallende ten ghelycke daeghe int jaer daerna - ende alsoo voorts etc. - te lossen by twee payementen - verbyndende daerinne vier ghemeten hofstede ende gherslant met alle de groene ende drooghe catheylen daerop staende - ghelegen inden **Lyssenthouck** deser jurisdictie - abouterende van oosten de hofstede ende landen van de aeldynghen Frans lebbe - tzuuthende telst vde kynderen Philippe Ferou ende tlant Chaerles Vissaige - de westzyde de Brabantdreve ende Chrsitiaen de Roo - ende tnoorthende t'waterloop - voor desen zuuver ende onbelast met innynghen naer costuyme Actum present R. Proventier - Melis - Rousiré ende Bollaert ende jancobssone schepenen den zevensten january 1636

7 januari 1636 - SAP 398 - Folio 75 verso

Jan de Wulf d'oude en Franschynken filia Andries Masselis d'oude - zyne huusvrauwe - nemen een lening op bij Willem Scherrier Borg - een behuusde hofstede in de Schoudemonthouck

8 januari 1636 - SAP 398 - Folio 76

Joossyne de weduwe van Jan de Langhe neemt een lening op bij Jacob de langhe - haeren zoon borg twee ghemeten in de Peselhouck

11 januari 1636 - SAP 398 - Folio 76

Christiaen de Roo en Jaquemynken filia Joos Stekelorum - zyne huusvrauwe -
nemen een lening op bij jonker Louys Obert - heere van Maeseghem er acceptatie van
Andries Lebbe -
borg - hofstede in de Lyssenthouck

12 januari 1636 - Burgemeester Andries Marsilles wordt gedeputeerd - SAP 398 - Folio 80

Burghmeesters ende szchepeen der stede van Poperynghe autoriseren dheer **Andries Marsilles** - burghmeester vande commune als reputerende tghemeene corpus desr stede ende jurisdictie -
inde voornoemde qualiteyt te transportereren ten proffytte van dheer **Pauwels Spronckholf** een rente van twee ponden thien schellynghe vyf grooten sjaers -
de pennynghen 16 - in een meerder rente van twee en twytnich ponden grooten sjaers beset ende gheassigneert opden ouden impost slandts van Vlaenderen int quartier van Brugghe -
vallende elcken meerte ende september in elck jaer volghens de bescheeden danof zynde ende bovenden alle tvooren recht - cause ende actie als de ghemeene insetene deser stede competeert ande voornoemde rente ende bescheeden danof zynde mette verlopen tsydert maerte xvjc xj -
voorrewaers belovende te houden goet etc.
Actum den xij january 1636

Burghmeesters ende schepenen er stede van Poperynghe -
alle de gonne die dese presente leteren sullen zien ofte hoorn lesen - saluut
doen te weten dat hedent date deser voor ons commen ende ghecompareert is in persone d'heer **Andries Marsilles** - burghmeester vande commune -
der voornoemde stede als daertoe voorgaendelcik by ons gheauthoriseert -
welcke comparant kende wel ende deuchdelick opghedreghen ende ghetransporteert te hebben -
- zoo hy doet by desen - in zyne voorschreven qualiteyt ende in crachte vande voorschreven autorisatie an ende ten profytte van d'heer Pauwels Spronckholf -
ter acceptatie van Jan Maeseman tselve over den voornoemden Spronckholf accepterende ten goede loyalen tytyle van coope -
jehghens elckanderen ghedaen al van inde maent van april xvjc vierendertich -
eene rente van twee ponden thien schellynghen vyf grooten sjaers - den pennincg xvj -
in een meerder rente van twee ende twyntich ponden grotoen sjaers beset ende gheassigneert opden ouden impost slants van Vlaenderen int quartier van Brugghe -
vallende telcken maerte ende dat in elck jaer - breeder verclaert ende ghementonneert byde bescheeden danof zynde transporterende -
bet voorts tot behouve end proffyte alsvooren -
alle 't voorder recht - cause ende actie als de ghemene inzetene deser voornoemde stede competeert ande voornoemde rente ende bescheeden danof zynde -
ende dat met de verlopen danof verscheenen tsydert maerte xvjc ellefve - voorewaerts alles voor ende mets de somme van tachtentich ponden grooten vlaemsch -
die wy burghmeesters ende schepenen voornemd kennen van de voornoemde Spronckholf gheproffytteert thebben in afquytynghe van tcapitael van een rente van twae'lf ponden thien schellynghen grooten sjaers die dese stede van Poperynghe anden voornoemde Spronckholf jaerlicks is gheldende ende in ghevalle dat deselve rente ofte eenigh deel van diere ghereclameert wierde -
soo belooft de voornoemde comparant wt crachte van syne voorschreven quatliteyt -

in syne voornoemde qualiteyt den voornoemde Spornckholf ofte syns actie hebbende goet te doene naer advenante vanden pennyghe tweendrtich - van zulck deel van de rente als hy zal moeten scheyden

Actum den xijde dagh van january xvjc zes en dertich

14 januari 1636 - SAP 398 - Folio 76 verso

Jan de Bergh filius Jans - jongman neemt een lening op bij Andries Rebaut - borg ligt in de Lyssenthoek

16 januari 1636 – De mantel van Guillaume vande Bussche en de Ierse soldaten - SAP 126a - nummer 19

16 january 1636

Voor myne heeren burghmeesters end schepenen der stede van Poperynghe

Gesien by **Ghelein van Damme** verweerder de requeste tzyne laste ghepresenteert by **Guillaume vande Bussche** - heescher

by supplicatie ende daerjehens procederende – secht dat hy procederende ter goeder trauwen niet en wil loochenen - te hebben tzyne huuze sheeschers mantele

Nemaer is warachtich dat eenighe **yersche soldaeten** sverweeders huuze ghedroncken hebbende diversche potten biers totter somme van vier ponden parisis - den verweerder de selve soldaeten niet en wilde vut zynen huuze laeten gaen sonder van hemlieden satisfactie thebben -

zulcx dat eenen vande soldaten afdoende van zynen schouder eenen mantele den zelve ande verweerder pande - heeft ghelaeten sonder dat den verweerder eenighe presumptie conste hebben dat den zelve dheescher afhandich was ghemaekt.

In teecken van welcken dheescher hebbende verstaen dat den verweerder by eenighe soldaeten eenen mantel in pande was ghelaeten ende ande verweerder vraeghende om den zelve te bezichtighen is den zelve terstondt an hem ghetoocht gheweest

Ende verstaen hebbende vande heescher den zelve mantel hem te competeren - heeft den verweerder hem ghepresenteert doen te laeten volghen midts by hem opleggende de voorschreven iij pond parisis - zoo hy noch teghenwoordigelick is presenteerende

Welcke conditie den voornoemde heescher behoorde 't aenveert thebben end noch Jan Beerden hem laetende dyncken zeer geluckich te zyne dat den zelve mantel voor zulck eenen cleenen prys hem ter handt ghedaen wort -

te meer oock dat den verweerder alleenelick kendt vutten mondt vande heescher en zelve mantel hem toe te behooren ende anders niet -

anderssins ende in cas van acceptatie van sverweeders presentatie -

soude dheescher toestaen te verifceren dat de vorseide mantel hem zoude toebehooren - twelcke eene difficile preuve wert om doen

midswelcken den verweerder concluderende - sustineert met zyne voorschreven presentatie te moeten ghestaen

heesschende kosten

17 januari 1636 – Robert Hindricx heeft schulden bij Christiaen Maes - SAP 398 - Folio 76 verso

Compareerde in persoone **Robert Hindricx** kennende ende belydende schuldigh te zyne an **Christiaen Maes** - present ende accepterende -

vier mael tindtich thien ponden parisis - van verhaelde wynckelwaeren te betaelen ten gheliefte vanden zelve Maes -

ende omme de voorschreven Maes daerof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende versekeren -
 zo heeft de voorseide Robert Hindricx al wettelick verbonden ende verobligiert –
 een bruune twee jaerighe verse - een vaelde ghetyghe coebeeste - twee linnen groene coorne
 staende op tlant van Chrsitiaen Torsy - twe linnen groen coorne staende op tlant van Joc
 Chaerles vande Broucke - ende voorts gnerealick ende speciaelick zyne goedynghen ende
 meublen die tsynen huuse ende hove mochten bevonden werden -
 omme by ghebreke van betaelynghe de voorseide schult daeroppe te verhaelen ende
 recouvreren naer style –
 laetende de voorseide Hindricx tghelycke verbant wysen execuoir t'synen laste naer dat
 partyen verclaert hadden tselve te gheschieden zonder schimp - fraude nochte in prejudicien
 van iemandt ende was wettelick verkent -
 den xvij januari 1636 -
 present meeser Joos Cheys ende Jan vande Goosteene schepenen

18 januari 1636 – De dood van een Ierse soldaat - SAP 126a - nummer 36

Informatie preparatoire ghehoudenen by dheer ende meester **Jooris Queval** bailly ende **Athonis Winenbroodt** wetschepenen der stede van Poperynghe
 ter causen vander homicide ghecommitteert inde persoone van **eenen yerschen soldaet** by
 naeme - zoomen zecht - **Hernanus Dye** - upden xvij januari 1636

Matthys Brock - cnaepe van tgesthuus deser voorseide stede - oudt ontrent lxxvj jaeren - tuucht ende verclaert op eedt -

daertoe ten heiligen ghestaeft - dat hy ghisteren viij-de vande jegenwoordighe maendt ontrent den neghen heuren inde nacht - groote tumulte ende zwaerigheid ghehoort heeft ontrent den herberghe vande **Rooden Hert** ontrent eenen waeghen die terstont daernaer voorby passeerde tot ontrent den huuse van Jan Minne - alwaer hy deposant den voorseide waeghen hoorde stille staen met derghelycke tumulte-
corts daernaer hoorde den deposant eenen persoon segghen - wie den deposant niet en kende nocte en zach - om de groote distancie van de plaetse -
Waerom en rydt ghy niet deure ?

als wanneer den voorseide wagen voort dapperlick ghevoert heeft - maer wel den deposant ghesien heeft dat zekeren soldaet by diversche andere soldaeten ghebrocht is gheweest int huus vande capitein vande Iersche soldaeten alhier liggende int huus van Andries

Masselis -

wesende overleden vande wonden by hem alsdan int voorseide conflict ontfanghen - sonder te weten van wye hy de zelve heeft ontfanghen -

sluuttende hiermede zyne depositie

toorconde den xix january 1636

Matthys Brock

Pieter Masseau - herberghier woonende binnen dese stede inde herberghe van de **Drye Conynghen** - oudt ontrent xlvij jaeren -

tuucht ende verclaert op eedt daertoe ten heiligen ghestaeft -

dat ghisteren tzyen huuse ghecommen hebben van ontrent den een heuren naernoene -

Frans van Lokeren, Jacob ende Frans van Damme filius Jacobs - Robert Boulengier - Crispyn wiens toename hem onbekent is - hebbende eenen corten rechteren arm - met twee ndere pesoonen hem onbekent -

de welcke sdeposants huuse ghedroncken hebbende tot laete inde nacht - zonder preciselick de ure te connen zegghen - vertrocken zyn vut sdeposants huuze op eenen wagen - sonder te weten wat straete zy ingetrocken zyn -

te weten de Vlamingstraete ofte de Gasthuusstraete -

sonder meer dannof ghesien ende ghehoort thebben -

dan is naerderhant sdeposants huuze ghecommen Claes de Ram -

vraeghende aen hem of tzyenn huuze gheene ingheseten van Proven en waeren - daeroppe den deposant gheseit hebbende dat neen -

seide den voornoemde De Ram datter eenen soldaet zeere ghequetst ende bynaer doot was - sluuttende hiermede als niet breeders wetende zyne ghetuughenesse -

toorconde ten daeghe voorschreven

by laste - Pieter Masseau

Simon Cleruguet - schoemaercker - woonende binnen de voorseide stede - oudt ontrent xlvij jaeren -

tuucht ende verclaert op eedt daertoe hooghelick vermaent dat hy ghisteren ontrent den neghen heuren snachts -

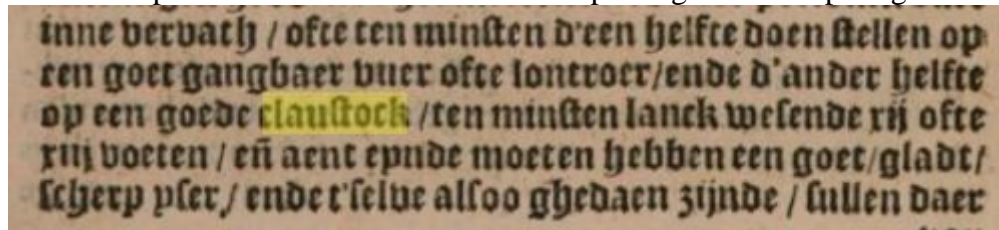
ghehoort heeft eenen waeghen passeren voorby zynen huuse tot ontrent den huuse van Jan Minne -

terstont daernaer hoorde den deposant groote beroerte ontrent den Rooden Hert - van waer hy zach commen eenen persoon onbekent met eenen stock in zynen handt ende eenen soldaet met zyne bloote rapier -

de welcke commende ontrent den huuse van Andries Masselis daer de capitein ghelogiert is -
zeide den zelve soldaet jehghens en zelve onbekenden persoon -
comt heer en de dierghelicke als wanneer den zelve onbekenden pesoon met zyn stock
gheslegghen heeft twee slaeghen opden voorseide persoon -
ondertusschen is aldaer toeghecommen eenen anderen derden persoon - hem oock onbekent -
de welcke ghesteken heeft op het lichaem vande voorseide soldaet - ligghende alsoch
ghequetst - soo hy conste bemercken - twee diversche steken met eenen claeustock¹ -
zulcx dat alsdan den voorseide captiein met noch vyf ofte zesse soldaeten vutghecommen zyn
ende den zelve persoon volghende heeft naederhant ghesien bryngghen eenen andere soldaet
ghewont ter rechter syde van zynen borst -
dannof hy testont daernaer overleet - zonder te weten van wyen ofte waer hy de zelve wonde
ontfanghen heeft -
sluuttende hiermede zyn depositie - toorconde ten daeghe ende jaere als voorschreven
by laste Symon Cleruguet

Chrispyn van Costenoble - oudt xxvj jaeren ofte daerontrent - lantsman van zynen style
- woonende inde prochie van Proven - tuught op eed - die hy opden xvij januarij 1636 -
wesende ter maerckt deser stede met toeback tot ontrent den avent -
hy deposant alsdanne ghegaen es ter herberghe vande Drye Conynghen binnen dese voorseide
stede - daar Pieter Masseau presentelick woont -
alwaer hy ghevonden heeft Frans van Locre - Robert Boulengier - Antheunis Fillieu - Jacob
van Damme filius Jacobs ende Frans van Damme -
met welcke hy deposant ter zelve herberghe ghedroncken hebbende tot ontrent den neghen
heuren inden nacht - es alsdanne met hemlieden naer huus ghetrocken -
nemaer alsoo den voorseide **Jacob van Damme by drancke was** - soo eist dat hy ghestelt es
gheweest byden zelve Locre upden waghén vande voorsiede Boulengier -
ende mitsdien alle tsaemen upden zelve waeghen sittende ghereserveert den voorseide Locre -
den welcke zeyde een coucken omme zyn kyndren te willen ghaen coopen -
zyn deur vertrocken - tot ontrent wat boven de herberghe van de Rooden Hert upde maerckt -
der zelve stede als wanneer achter was volghende de voorseide Locre - **de welcken zeere
gheslaegghen werdt van zeker soldaet met zyne bloote rapier** -
zonder hem te connen defendeeren - mits hy gheene wapenen en hadde - ghedeurende
welcken - es gheschiet dat zekere vrouwe persoone hem depsoant onbekent -
dye hy nochtans daer naer heeft hooren naemen ende kennen by de huusvrouwe van Jan van
Renynghe filius Jaques - aende depsoant ende andere wesende upden waeghen -
ghezeyt heeft dese ofte ghelycke woorden in substantie -

¹ Claeustock – In het placcaet ende ordonnantie van de staten s'lants van Utrecht – van het
jaar 1623 wordt er het volgende vermeld in verband met desamenstelling van het volksleger
van het dorp of van de stad – wat ook van toepassing is voor Poperinghe :

Daaruit kunnen we opmaken dat een 'claustock' 12 tot 13 voeten lang is en aan het einde een
goed, glad en scherp ijzer heeft.

Wel mannen daer es daer een van uw volck dye questie heeft jehens de soldaeten - het en es niet goet hier te wesen - want ghylienden zyt hier voor de huuse - daer de capitein ghelogiert es ende daer zouden terstont vele soldaeten moghen vuyt commen - ende mits den voorseide Boulengier tzelve niet wel en verstondt - heeft anden zelve vrouwe persooone ghevraecht - wat dat zy zeyde - twelcke zou hem andermael ghezeyt heeft - twelcke den voorseide Boulengier verstaende - zeyde -

wy en moghen den voorseide Locre niet in noodt laten

ende mitsdien heeft ghenomen den claustock van de voorseide Locre - dye hy upden waeghen ghelaten hadde - den welcken den deposant nogtans wilde beletten te nemen - de zelve vast houdende ende mits hy Boulengier zeyde ande deposant dat hy hem zelve hiermede up zyne ooren hadde ghegheven -

indien hy den voornoemde claustock niet en hadde laeten ghaen -

es hy depsoant ghenootsaekt gheweest - dyen te laeen nemen -

welcken Boulengier daermede deure ghaende ende den voorseide Antheunis Ellieul - zynen werkman neffens hem hebbende een mes - omme de voorseide soldaet te vynden - dye de voorseide Locre alsoo gheslaeghen hadde -

heeft den zelve Antheunis de voorseide soldaet aenghevallen ende ter aerden ghevelt ende daernaer noch eenen andere soldaet gheslooten tusschen een deure

ende middelertyt soo eist dat de voorseide Robert Boulengier met zynen claustock ghesteken ende gheslegghen heeft up drye andere soldaeten -

staende in een deure daerontrent met heurlieden bloote rapieren ende onder andere een vande de zelve ghequetst tot oopene wonde ende loopende bloede -

daernaer es den voorseide Frans van Locre den deposant aengecomen - zittende upden zelve waeghen - vraeghende omme zynen stock den welcke hy Locre vande depsoant ghenomen heeft -

wesende **een saluette**²ende daermede ghaende naer de voorseide Robert - es hem aengecomen eenen soldaet met zynen blooten rapier - den welcken de zelve Locre mette zelve saluette te aerden ghevelt heeft ende de zelve Locre voorder ghaende es hem oock aenghecomen - noch een anderen soldaet -

de welcke hy Locre ook metten zelve deposants stock ter aerden ghevelt heeft ende mits hy deposant naer de zelve peerden ghynck -

heeft ghewaere gheweest dat de voorseide Jacob van Damme -

vande waeghen ghespronghen was ende weder keerende vraeghde waer dat hy gheweest hadde - daerup hy andwoorde dat hy byde andere in tzelve ghevecht gheweest hadde -

zegghende:

Ick hebben een fraey ghevocht - ick vreesse datter niet wel en al ghaen -

waerup hy deposant andermael hem Van Damme vraeghde - waer dat zyn mes was - zeyde -

Ick hebbe tachter ghelaeten -

zegghende dat hy niet anders en wiste dan dat hyt hadde laeten steken inden soldaet -

dye daernaer ghestofven es - ende alsoo den deposant hem vraeghde waerdeure dat hy vande waeghen ghespronghe hadde - zeyde:

Wel ick hebbe met eene rapier gheslegghen gheweest op myn hoofd ende aenzichte -

vraeghende of den depsoant tzelve niet ghesien en hadde ende mits hy zeyde - dat

neen - toochde eenen quets ins zyne voorseide hoofd ende aenzicht ende in zyn drye vynderen - ende mitsdien nuchter ghedyghen -

es voorder deure ghegaen ende verwacht dandere van zyne compagnie ontrent thuus van Guillaume de Brune ende mits den voorseide Locre ende Boulengier aldaer ghecomen

² Saluette - het wordkomt waarschijnlijk van 'salueren'

zynde - wederkeerden - omme heurlieden haezewynt te haelen es den voorseide Jacob van Damme ten huuse van zyne moeder gheghaen ende mits zylieden niet terstont weder en keerden - es hy despoant gheghaen soucken naer den voorseide Locre ende Bouengier ende de zelve vyndende - heeft hemlieden ghezeyt datter eenen soldaer doot was ende mitsdien zyn terstont tsaemen deure ghereden –
twelcke den depsoant weet vuytte redenen voorschreven -
es dat hy aldaer present zynde tzelve alsoo ghesien ende ghehoort heeft -
sluyttende mitsdien zynen depositie zonder yet voorder te wetene ter materie doende -
dye hy naer lecture heef onderteekent desen xij february 1636
Chrispyn van Costenoble

Opden xxx januari 1636 - zyn by dheer ende meeser Jooris Queval bailliu endee Anthonis Winnebroodt wetschepenn der stede van Poperynghe gheinvenorieert ende ghesaisiert de naervolghende goedynghen van Jacob van Damme filius Jacob ter cause vande doodslach by hem ghecommitteert inde persoon van Hernanis Dye - yerschen soldaet ten huuse van Max de Keyser

eenen cofer
een butseele - wijnzak
een graeuwen broucken
een graeuwen laecken mantele
een paer coussen
ten huuze vande edewe Jac. van damme
een roode blarde koe
aldus gheionventorieert ende ghesaisiert met verbodt als naer style ten daeghe ene jaere voorscrheven -
toorconde als wetschepen - Winnebroodt

24 januari 1636 - SAP 398 - Flio 77

Jan de Bert en Christynken Cristiaen zyne huusvrauwe nemen een lening op by Vincent Roens -

28 januari 1636 – Ommestelling - 50e- Bestuur – 1636 -

Ter vergaderynghe vande burchmeesters, schepenen, raeden ende notable deser stede van Poperynghe upden xxvij januari 1636

Is goedt ghevonden ende gheresolveert te doene by tcollegie vande wet eene generaele ommestellynghe ende tauxatie vande portee als de voorgaende ten laste van ghemeene insetene, upsetene, ende bedrivers de voornoemde stede ende jurisdictie omme daermede in deele te betaelen
de schulden ende tachterheden daerinne de selve stede belanct is
inde ayden ordinaire ende extraordinaire
an syne conincklicke majesteit gheaccordeert
ende sonderlinghe de gone van jm ixc lxj pond xvij schele tournois over de quote vande ayde ordinaire laest an sijne majesteit gheaccordeert
mitghaders de helft van vyf hondert duisent en jc guldenen over een ayde extraordinaiere oock byde gheeselycke ende vier leeden slants gheconsenteert
volghende haerlieder briefven van vutsendt is daten 1629 ende andere lasten de voornoemde stede incomberende.

8 februari 1636 – De internationale politiek – Chronyke van Vlaenderen – Nicolaus Despars

De vyandelijkheydt van beyde dese partyen is in 't jaer 1636 op den 8 februari eerst ter zee gheopent op de hoogte van Diepe, alwaer **Anthone – of Jacques - Collaerd** - admirael van Duynkercken sig onthielt met 3 schepen. Dan of sijn schip vast bleef sitten aen het eynde van 't Scheurie, waer door hy genoodsaekt was over te gaen in het schip van den onder admirael - de Sint Maria ghenoomt – sijn volk verdeelende in dit , en in een derde de Draek gehseydt. Aldus maer hebbende 2 schepen om den vyandt te wederstaen.

Derhalven Jan Evertz –

admirael van Zeelandt aenzeylende met 2 kloecke schepen is hun aengevallen, 't gevegt bestont eerst geheel rouwelijk met op elkanderen te schieten , de schaede was gelijk gedeelt. Door 't gerugt komen nog 2 Zeeuwsche oorlogschepen ter hulp aen Jan Evertz. Hier wierdt den strijdt hernomen, die 3 uren even scheerp was, tot dat het schip Sint Maria wierdt genomen met den admirael en onder-admiraal, de Draeke de vlugt nemende, idnervoeghen dat de Zeeuwen de twee schepen naemen en 111 mannen, de welke sy in Zeelandt opbrogten.

Derhalven den oorlog aengeseydt hebbende aen Spagnie, had Richelieu twee legers in 't veldt, 't een in 't Mianeesche en 't ander in den Elsas, indervoeegen, dat de Nederlanden aleenelijk geen tegenweir en hadden in Artois.

't Welck Prins Cardinael wel wetende sondt d'Aytone met een vliegende leger, emer om te stroopen, als om eenige onderneminghen te doen in Artois.

D'Aytone nergen grooten tegenstandt vindende en met eenighe keyzersche versterckt wetende, doet eenen soo voorspoedigen inloop in die provincie, dat hy de selve op minder als dry maenden t'eenemael onder het spaensch gebiedt brengt, de stadt Ciorbie alleen een beleg uytstaende van 8 dagen. De vreugt der Spaensche was groot over dese veroveringen, en den zegenparel van d'Aytone roemdadig, maer den schrik der Fransche was veel grooter, die binnen hun Rijk geensints voorsien zijnde van troupen, die sy tegen de Spagniaerden souden derven uytzenden, selfs grootelijcx bedugt waeren voor haere hofstadt Parys.

Hoe seer Richelieu hier heeft gheleden door de knerselende tongen op sijnen handel, moeten meer de Fransche schryvers ophaelen als wy.

21 februari 1636 – Gillis Bervoet dient nog huishuur en landspacht te betalen - SAP 398 - Folio 79

Comparerede voor d'onderghenomde schepenen der stede van Poperynghe **Gilles Bervoet filius Jans ende Mayeken Clinckemaille** - huusvrauwe vande selve Bervoet – hiertoe byden zelve haeren man wettelick gheauthoriseert - welke comparanten verkennen wel ende deuchdelick schuldigh te syne an **Passchier vande Steene** in huwelick hebbende **Janneken Houckaerts - wedewe van Jan Pillaert** - de somme van een en twyntich ponden acht schellynghen ende neghen grooten vlaemsch - spruyttende van **huusheure ende landspacht** - tlaetste ghevallen baefmisse 1635 - ende noch over de baefmisse die vallen zal int jaer 1636 - de somme van derthien ponden grooten - bovendien aen **Christiaen vanden Ameele** – de somme van zes ponden grooten spruytende van gheleende ghelde ende omme de voornoemde Passchier vande steene ende Chrsitiaen vande Ameele wel ende deuchdelick te bewaeren ende versekeren vande bovenschreven somme – soo eyst dat de voornoemde Bervoet verbynt in handen vande bovenschreven - eerst twee duyst hommelperssen - drye houtten laen - twe plumen bedden mette toebehoorten - ghestoffeert - eene gardeobe - een rechbanck - een grooten eeren ketele met een fryeulpot - twee baeyghetauwen - een laseuren mantele - eene vrouwenclocke - een swarte casacte ende brouck ende voorts generaelick ende specialick alle s'comparants huuscatheil ende goet - present ende toecommende - gheen ghesondert nocte ghereserveert – renunchierende by desen van alle privilegien ende costuymen in deen contrarierlick metghaders oock den toecommende plock van hoppe vande jaere 1636 ende is wettelick verkent present Niclays Jacobssone - schepenen vervanghende Jaques Rosiré desen xxj sporcle 1636 - laetende den zelve Bervoet in tgonne voorschreven hem wettelick condemnteren

26 februari 1636 – Janneken Roens huurt grond op het Rekhof - SAP 398 - Folio 79

Compareerden in persooene **Janneken Roens wedewe van Jacob Valleboutd** gheadsisteert met **Andries Beke** - in desen haeren bystaenden man ende **Jan Messelin** - ghetrauwet hebbende **Mayken Valleboutd** – kennende wel ende deuchdelick gheheurt thebben - soo sy doet by desen - van **sire Jacques Marsilles** - proost - **zeker grondken erfve liggende op het Reckhof** deser jurisdictie - groot derhienr oeden onder huus bewoont byde wedewe Andries de Meulenaere d'oude - toebehorende den voornoemde Jan Messelin - causa uxoris ende Jan Vallebout zynen swagher voor den tyt ende termyn van vyf en twintich jaeren - danof teerste jaer vallen ende verschynen zal baefmesse 1636 - ende zoo voorts van jaere tot jaere totten expireren vande voorschreven tyt - midts betaelende jaerlickx vyf ponden parisic ten proffytte van myn eerweerde heere den prelaet van Sinte Bertins ofte zynen comis - tot onderhoudt van twelcke voorschreven - zyn de voorschreven comparanten op hun versouck by ons daerinne ghecondemnteert - zoo wy hemlieden condemneren by desen - ende wysen dese executoir thaerlieden laste ende goedynghen - nietjeghenstaende verjaerthede ofte costume deser contrarierlick Actum ghedaen present Jaques Melis ende Nicolays Jacobsoone schepenen den 26ste february 1636

27 februari 1636 - SAP 398 - Folio 79 verso

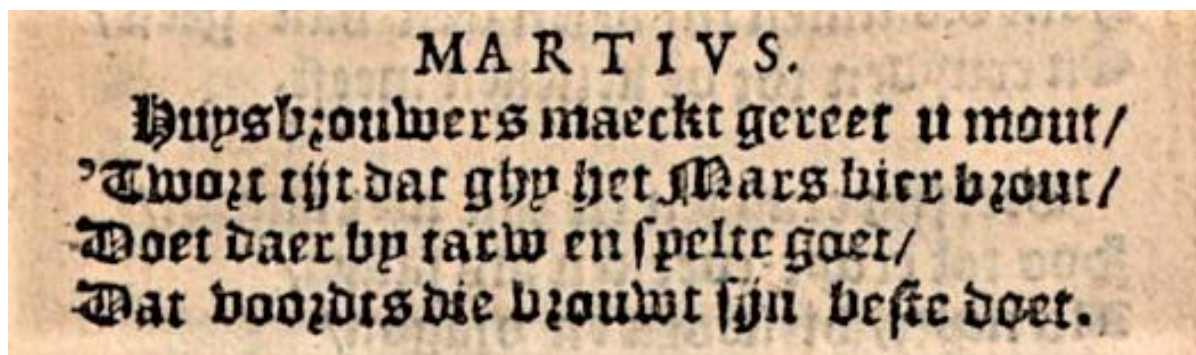
Pieter Verzuudt filius Pietes en Suzanne zyn huusvrauwe nemen een lening op bij zyn vader Pieter en zyn zuster Mayken

29 februari 1636 - SAP 398 - Folio 79 verso

Jan de Haene filius Frans en Jaquemyne de Bergh zyn huusvrauwe -
nemen een lening op bij Jacob Wanten
Borg in de Schoudemonthouck

Vermaen van den vader des huysghesins, aen alle huys-houdende personen, in ...

1 maart 1636 – Een brug over de Hondsracht achter 't Catspel - SAP 436 - Subalterne etten - Folio 16 verso

Gheconsenteert an **Jacques Proventier** te moghen stellen een brugghe over de Hondsracht achter syn huus gheenaemt het Catspel - gheleghen inde Papestraete deser stede - midts jaerlicks te betaelen xx schele parisis ten proffytte vande zelve stede - ende midts conditie dat indien d'heeren van het magistraet bevonden gheraedich de zelve af te breken -

door de frauden die den pachter van het huus zoude doen - door 't blauwen van tstede recht - sullen tselve moghen doen sonder eenighe teghensegh

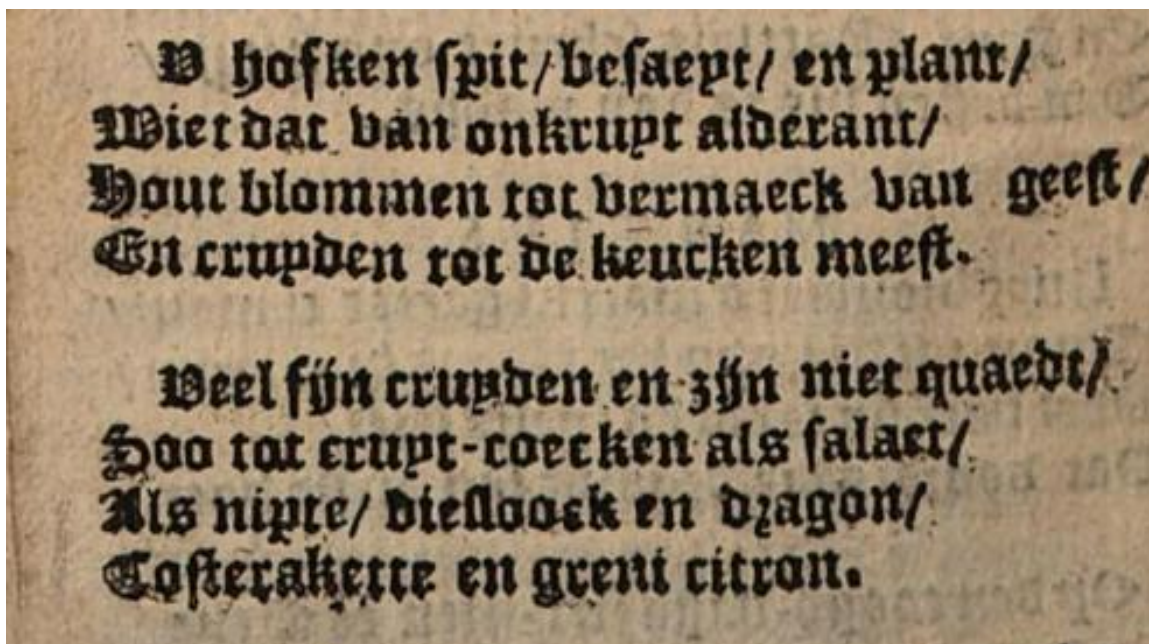
Actum ter camere den jste maerte 1636

12 maart 1636 – Renten

Le prevost de Poperingues confesse avoir donné a tiltre de ferme et louage a Francois Vanhove auparavant Thomas Halfvaert huict verges de terres situées sur le reckhof où est assié par le present sa maison pour le temps et espas de dixhuict ans continuelles et ensuivant a charge et condition de payer par an a monseigneur de Saint Bertin son recepveur où commis la somme de six livres parisis par an dont le premier payement sera et eschera a le Saint Remy xxix trentesix et ausy de continuer d'an en an jusques a l'expiration desdits dixhuict ans, a charge et condition de descharger ladite partye de terre tous taillles gabelles ommestellinc mis ou a mettre sans dimunition dudit rendage, et payer les vins ordinaires que portera l'enthier

rendage des dixhuict ans fait present R Proventier N Jacobsoone et Jean Vandegoosteene le
xiie de mars 1636

Le prevost de Poperingues confesse avoir donné a tiltre de ferme et louage a Corneille
Dehouck auparvant Thomas Halfvaert, le nombre huict verges de terres situées sur le reckhoff
où est assié par le present sa maison pour le temps et espas de dixhuict ans continuelles et
ensuivant a charge et moiennant de payer par an a monseigneur de Saint Bertin son recepveur
où commis la somme de trois livres par an dont le premier payement serra et escherra a le
Saint Remy xvic trentesix et ausy continuer d'an en an jusques a l'expiration desdits dixhuict
ans, a charge et condition de descharger ladite parthie de terre de tous taillles gabelles aides et
ommestellinc mis mette ou a mettre sans dimunition dudit rendage, et payer les vins
ordinaires que portera l'enthier rendage des dixhuict ans fait le xiie de mars 1636 present R
Proventier N Jacobssoone et Jan Vandegoosteene eschevins de ladite ville

13 maart 1636 – Lage en wederlage met de proost Jacques Marsilles -

4421.

1636, 13 mars. — Echange de 15 verges d'héritage pour deux livres de bois à coupe entre D. Jacques Marsille, prévôt de Poperinghe et Jean de Roode fils, à Poperinghe. — T. II, f. 151 v°.

12 maart 1636 – 8 gemeten op het Reckhof - Renten

Le prevost de Poperingues confesse avoir donné au tiltre de ferme et louage au **Frans Vanhove** aux avant Thomas Halfvaert huict verges de terres situees sur le Reckhof ou est assié comparant ce present sa maison pour le temps de espas de dixhuict ans continuelles et ensuivant a charge et condition de payer par an au monseigneur de St. Bertin son recveur ou comis la somme de six livres parisis par andont la premier payement sera et eschera a le St. Remy xvj c trente six et ausy de continuer d'an en an jusque à lexpriation desdicts dix huict

ans, a charge de condition de descherger ladicte partye de terre de tous tailles gabelles ommestellingmis ou au metre sans diminution dudict rendage et payer les vins ... que portera l'entier rendage des dixhuict ans fait present

R. Proventier, N. Jacobssoone et Jan vande goosteene

Le xijde de mars 1636

Le prevost de Poperinghes confesse avoir donné à tiltre de ferme et louage a **Corneille Dehoirle** aux suivant **Thomas Halvaert**,

le nombre de huict verges de terres situees sur le **Reckhoff**

ou est addie par le present samarsoy pour le trmept et espas de dixhuit ans continuelles et ensuivant a chraege et moienant de payer par an a monsigneuyr de St Bertin - soy recepneur ou commis -

la somme de trois livres par an dont le premier payment estre et esperra à le St. Remy xvjc trente six et aussy continuer d'an en an jusque au lexpation desdicts dixhuit ans au charge et condition de deschaerger ladicte partye de terre de toute tailles - gabelles ander et ommestellinghen vers mette ou a metre sans diminutaion dudict rendage et payer les vins ordinaires que portera lenthie rendage des dixhuict ans faict le xijde de mars 1636

Present R. Proventier, N. Jacobssoone ende Jaen vander Goosteene - eschevins de la dicte ville

12 maart 1636 – Jacques Proventier contra Jan Aerden – Verhitte hoppe - SAP 126A - nummer 11 bis

Enqueste Judiciele ghehouden by Jan vande Goosteene filius Maillaert schepen der stede van Poperynghe upden intendit ende versoucke van **Jaecques Proventier** heescher te eender jehens ende ten lase van **Jan Aerden** geharresterde verweerder ter andere zyde opden xijde maerte 1636

Maillaert de Puudt - hoppesacker wonende binnen deser stede - oudt 49 jaeren ofte daerontrent -

oorconde ghedaecht - ghehoort ende gheexamineert opden voornoemde intendit ende oock dartikelen van de heescher voorgaende intendit -

zecht - tuught ende deposeert op eedt dat hy naer den plocktydt inde jaere 1628 - den precisen dach hem buuten memorie synde - gheconde is gheweest by Christiaen Maes ende synen sone ten huuse van **Jacques Proventier** omme aldaer te sacken med **Jan de Puudt** synen broeder - oock hoppesacker -- den nombre vn twee duisent pond hoppe ende alzo den voorseide Proventier niet en wat ghenouch voorschreven ...

en heeft hy deposant med synen broeder maer connen sacken ende imbaleren ...

de 1700 pond hoppe in lynen sacken waernaer sy tot hun tvoorseide ...

vertrocken zyn –

synde gheschiedt corts daernaer dat hy depoant med Guislein Verhaeghe ten versoucke vande voorseide Maes ende synen sone - ghegaen syn ten huuse vande heescher omme de resterende hoppe de welcke aldeer ghevonden zynde - ghesackt hebben ende daernaer tot de weeghscaele ghedreghen

ende sy alsoo naer huus vetrocken zynde gheschiedt dat sy veerthien daeghen daernaer ten veroucke vande voorseide Maes andermael ghegaen zyn naer de weeghscaele ende aldaer open ghesneden de vier eerste baelen ter presente van Christien Maes ende de hoppe daervut in lynen sacken ghedreghen ende gheydelt op eenen solder inde voorseide weeghscaele ende thien of twaelf daghen daernar andermael ten bywesen ende by last vande selve Maes

de selveh oppe ghedreghen med synen voorseide broeder op eenen hoogheren sodler vande voorseide weeghschaele -
niet wetende waer de resterende dry hondert ofte daerontrent ponden hoppe bevaeren syn end dat hy de laetste zacken inde weechschaele niet ghevonden heeft noch oock byde voorseide andere hoppe gheydelt - voorts gherecolleert op syne voorgaende depositie preparatoire ghedaen in handen van de notaris Winnebroot –
zecht - tuught ende verclaerst als vooren de zelve waerachtich te syne ende daerby persisterende –
sluyt desen jeghenwoordighe
tmarcq Maillaert de Puudt

Jan de Puudt - gheedt hoppesacker wonende binnen deser stede - oudt 47 jaeren ofte daerontrent - oorconde ghedaechvaert - ghehoort ende gheexamineet opden voornoemde intendit –

Zecht - tuucht ende deposeert op eedt dat hy naer den plocktydt inde jaere 1628 - den precisen dagh hem buuten memorie synde – by Christian Maes end synen sone ghehouden is gheweest neffens zynen broeder Mailaert ten huuse vande heescher omme aldaer te sacken twee duusent ponden hoppe
ende aldaer ghecommen synde door de cortheydt maar te hebben connen sacken - zoo zy ghedaen hebben in vier lynen sacken den nnombre van zeventhien hondert ponden hoppe - zynde gheschiedt dat eenighe daeghen daernear hy ghegaen is med synen voorseide broeder ten versoucke vande selve Maes naer de weeghschaele - alwaer zy oopen ghesneden hebben de voorseide vier sacken hoppe ende de selve in lynen sacken ghedreghen ende gheydelt op eenen solder inde voorseide weeghschaele - alles ter presentie vande voorseide Maes ten wiens versoucke zy andermael ghegaen syn naer de weeghschaele ende de voornoemde hoppe ghedreghen opden oppersolder vande voorseide weeghschaele sonder alsdaer ghesien thebben d'andere sacken vande resterende drye hondert ofte te weten waer die bevaren zyn - vele min gheydelt byde voorseide 1700 ponden hoppe -
sluytende hiermede synen depositie die hy deposant naer lecture heeft onderteckent
tmarcq Jan de Puudt

Gillis van Calis – gh-eeedt hoppesacker van synen style - wonende binnen deser stede - oudt 69 jaren ofte daeronrent – oorconde ghedaecht - ghehoort ende gheexamineert opden voornoemde intendit –

zecht - tuught ende deposeert op eedt - wel te weten ende zeer goede memorie thebben dat zoo wel de beste als de middelbare hoppen vanden plock vande jaere 1628 zeer subject is gheweest tot het verhitten ende verderfven -
niet jeghesntaende dat die ghedroocht ende wel gheconditioneert was - zonderlynghe de gone die moeste ghelevert syn ontrent twee maenden naer den plocktydt vanden selve jaere ende die ontrent ofte ten tyde van haer zweeten ghepackt was –
ghevende voor redenen van wetenschap dat hy als facteur van wylent dheer Richaerd Verhaken - diversche baelen ende quantiteyt hoppen - ten voorseide saysoene - ghecocht hebbende zoo alleene alvoor ende ter presentie vande voornoemde Verhaken synen meester ende onde andere bevonden heeft den nombre van dertich baelen ofte daerontrent vande betere ende oprechte warandyse - ghepasseert voor goedt - oprecht ende ghetauwelick leverbaer - coopmans goedt - soms naer drye daeghen soms naer meer daeghen ghewarrandeert hebbende gheweest -
wesende in baelen ghesackt bachten de staekynghe vande d'oude schaele gheweest op doude marckt deser stede vebonden heeft de selve verhit ende begonnen t'eenmael bederven zulcx dat synen voorseide meester ghenoodsaecht was de selve naer Ypre te doen brynghen - ja -

sels dat zoo hy verstaen heeft van synen voorseide meester - diversche baelen hem wederghegeven zyn gheweest van Enghelandt ende dat de gonne liggende in syne packhuusen te Dunkercke waeren bedervende in grooten deele ende quantiteyt - ter cause vande voorseide verhittinghe -
niet jeghenstaende de selve alhier hadde waerandyse ghepasseet als wesende vande beste soe zy ordinairelick ghewonne was te coopen
sluytende hiermede syne depositie die hy deposant naer lecture heeft onderteckent
tmarcq Gillis van Calis

Robert Bonte - coopman wonende binnen dese stede - oudt 40 jaeren ofte daerontrent - oorconde ghedaecht - ghehoort ende gheexamineert opde voornoemde intendit - zecht tuught ende deposeert op eedt wel te weten ende goede memorie thebben dat de hoppe vanden plock van de jaere 1628 zeer subject is gheweest ter verhitten nietjeghenstaende die ghedrooght was ende ghewarandeert voor goedt ende wel gheconditonneert ende sonderlynghe die moeste ghelevert syn ontrent twee manden naer den plocktydt vander selve jaere - ende de welcke ontrent den tyt van haer sweet ghepackt wierdt - ghevende redene van wetenschap ghecocht thebben ten selve tyde zeker quantiteyt hoppe ontrent vyf hondert pond in twee baelen van Loys vn Houcke ende voor goedt ende oprecht ghewaerendeert synde by Guillaume Rouvroy ende Maillaert vande Goosteene d'oude -
nietjeghenstaende de de selve drye soo vier daeghen daernaer teenemael verhit was - sluytende hiermede syne depositie die hy depsoant naer lecture heeft onderteckent
Robert Bonte

13 maart 1636 – Clays Ercleboudt borg voor de slaking van Jan Dames - SAP 398 - Folio 80 verso

Compareerde in persooone **Clays Ercleboudt** den welke hem borghe gheselt heeft - zoo hy det by desen voor de slaeckynghen van **Jan Dames** -
ghearresteerde ghevanghen byden officie vande colfve ten versoucke van Pieter Erclebout ende voortz over de pretentie bedraeghen thien ponden parisis byden
voorseide Erclegout tzynen laste ghequerelleert mette costen ande vervolghen clevende
Actum present Jacobssone ende Roseré schepenen den 13de maerte 1636

31 maart 1636 - De mannen van de draperie - SAP 436 - Folio 16

De twaelf mannen vande draperie vanden jaere 1636 ghecooren by burghmeesters ende schepenen upden 31 maerte int tvoorseide jaer 1636 - zyn die hier naervolghen:
Jacob Wanten - Pieter de Dammere d'oude - Caerle Roens - Clays de Vos - Frans Vermote - Jan de Meulenaere - Adriaen Verpoucques - Jacob vande Sande - Ghelein van Damme - Jan Verclytte - Franchoys Baerdoul - Lauwereins Waterleet

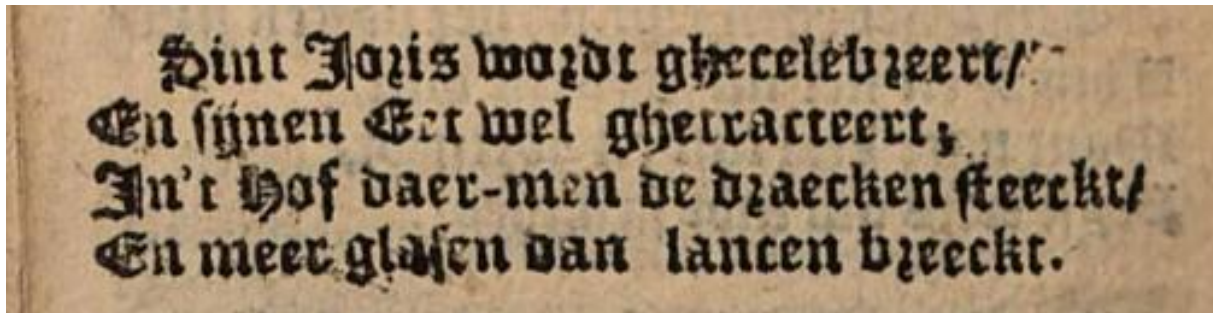
3 april 1636 - SAP 398 - Folio 81

Passchier de Meersseman en Mayken de Bergh nemen een lening op bij Marie Bouve dochters jan

4 april 1636 – De bloedtiende - Renten

Pieter Delbare ende Mahieu Rousseau,

Kennen in pachte ghenomen thebben van **sire Jaques Marsilles**, proost der stede van Poperynghe **de bloethiende** gheseyt **corte thiende** van de houcken Wipper, Helle, Hips ende Schoudemonthouck deser jurisdictie,
omme te godspenninck ende van principaele pachte vier en veertich ponden parisis bij jaere, den termijn van drye jaeren,
danof t1ste jaar vallen ende verschijnen zal christinesse 1636 etca
boven jaeren een coppel kieckens te leveren tYpre Thuyndagh voor elck verschenen jaer
Actum present dheer Jan Folcque ende Nicolays Jacobssoone schepenen
Den 4de april 1636

4 april 1636 – Verhuur van een kete in 't hommelfhof - SAP 126a nummer 35

Actum ter exatordinaire vergaderynghe van t'collegie vande weth den ijde april 1636

Cathlyne Bollaert - wedewe van Frans Liebaert - gheadsisteert med **Jan Houcke** - procureur - heeschers ten eender zyde -
gheeft te kennen dat zy verhuert heeft an **Christiaen Ramaut** zeker hommelfhof med een kete daerop staende - de welke kete den voornoemde Ramaut hem vervoordert heeft te verheuren an vremde persoonen jehens de wille ende danck vanden proprietarighe ende jehens de dispositie vande costuyme deser stede lit v artikel j – dienvolghende heeft de heescheeghe verbodt ghedaen doen van voorder possessie vande selve kete ende hommelfhof als zyne huere verbuert t'hebben ter cause als vooren - versoucke een decretement van t'voorseide verbodt - med conclusie in kosten

Den verweerder gheadsisteert med den procuruer Winnebroodt zecht expresselick t'ontkennen de voorseide kete verhuert t'hebben an vremde lieden nemaer is waerachtich dat den verweerder gheduerende den voorgaend pacht van zeven jaeren inghegaen jehens Jan Bollaert sheescheghes vaeder - deselve kete verhuert heeft an **Jacques Mahieu d'oude** dye deselve heeft ghebruyckt totter expiereren vanden selve pacht verschenen ten jaere 1633 - als wanneer de verweerder een nieuwen pacht ghemaect heeft jehens t'heescheeghe die aldan wel wiste van het ghebruyck van de selve kete ghenomen byden voornoemde Mahieu ende oversulckx tacitelick - *stilzwijgend* - en in het selve ghebruyck tacitelick heeft - gheconsenteert – conforme ende heeft den verweerder t'voorseide ghebruyck met caelen - gheschieden byden voornoemde Mahieu jehens byden danck ende wille vande heescheeghe nemende conclusie emmers wetteick by provisie ter recredientie vande voorseide met -...

De weth op als gheleth - recht doende wyst ende verslaerst d'heescheeghe t'haeren verbode sverweederders laste hedaen doen niet ontfanghelick med conclusie in kosten

Actum den ijde april 1636

5 april 1636 – Christiaen Moeraert betaalt de schulden van zijn zoon Jan - SAP 1636 - Folio 81 verso

Christiaen Moeraert heeft beloofd - zoo hy doet mets desen - te vetaelen aen meester **Jooris Queval** - bailliu deser stede - de somme van vier mael twyntigh pnden parisis ende dat over ende vutten name van zynen zoone Jan Moeraert - onder de twee deelen van drie van eene boete van tsestich ponden parisis - emmers den zelve Jan by sententie vande weth deser stede ghecondemneert is upden 24ste marty 1635 – tot proffytte van de zelve bailliu - etghade'rs over ende ter cause vande costen darinne de zelve Jan Moeraert oock ghecondemneert is gheweest byde voorseide sententie - ende byden weth ten proffytte vande zelve bailliu ghetaxeert in minderynghe van welcke somme de voornoemde Christiaen Moeraert betaelt heeft in acquyct vande voornoemde bailliu xxiiij pond parisis ende t'surplus te betaelen d'eene helft te syncschen ende de tweede helft ten omemganghdaghe eerstcomemnde waerinne den voornoemde Christiaen Moeraert hem volontairelick heeft laeten condemneren ende dese tsynnen laste wysen executoir zonder vooren wettelick te moeten oirboiren
Actum desen vden april 1636 - present Marsilles vervanghende meester Joos Cheys schepene

7 april 1636 – Jan Lambert heeft schulden bij Jan van Renynghe - SAP 398 - Folio 82

Jan Lambert comparende in persoon kendt deuchdelick schuldigh te zyne an **Jan van Renynghe filius Jaques** - present ende accepterende - de somme van twee hondert xxviiij pond xiiij schele parisis – emmers **van verhaelde wynckelwaeren** ende lxxx pon x schele byden zelve rekenynghe in zyn Lamberts name verandwoordt ende betaelt **an Charels de Roode** belovende dselve somme te betaelen t'synen liefste – verbyndende tot versekertheyt van diere zyn persoon ende goet – present ende toecommende - specialick twee fluwynen bedden - twee hoofteynden ende twee oircussens - twee paer groene gordynen - twee rabatten - een tresoor - een buffet tafel - drye schabellen - een cleyns tafelken - twee roosters - twee branders - twee hanghels - twee schoppe - teen tanghe - een schabellebanck - twee keersesuysters - twee veirketels - zes tinnen tailloren - ix tinnen plateelen onder cleene - groot - een blauwe stoopcanne - ende drie ander kannen - Item een incarnaten rock - zes paer slaepplaekens ende een groen bouratten lyfveken - omme by ghebreke van betaelynghe de selve daeranne te verhaelen naer costume - daerinne de voornomden debiteur hem volontairelick heeft laeten condemneren - zoo wy schepenen onderghenomet hem condemneren by desen - wysen ende dese ten laste executoir - naerdien partyen by eede gheaffirmeert hebben desen te gheschieden zonder schimp - fraude ofte prejudicien van iemant
Actum present d'heer Robert Proventier ende Clays Jacobssone - schepenen den vijde april 1636

22 april 1636 – Pieter Foucquenberghen neemt een lening op bij de kapelaan Celemt Defebre - SAP 398 - Folio 83

Compareerde in persoone **Pieter Foucquenberghen ende Christyne Westbroeck** - zyne huusvrauwe –

verkennende wel ende deuchdelik vercocht thebben aen ende ten proffyte van Caerle Camran - ter acceptatie van heer **Clement Defebvre - capelaen van onse Lieve Vrouwe kercke binnen deser stede** - in desen medecomparerende –
een erfvelicke losrente van twee ponden grooten vlaemsch by jaere - den penningh xvj –
voor de somme van twee en dertich ponden grooten vlaemsch byde vercoopers t'haerlieden contentemente ontfaen -
inneghaende heden date deser danof eerste jaer vallen zal den xxij april xvjc zeven en dertich ende soo voorts etc. -
verbyndende daerinne de oosthelft van twee lynnē lv roeden hofstede - ligghende inden Schoudemonthouck deser jursidictie -
aboutterende van oosten jeghens t'Provenstraetjen - van zuuden opde dreve ofte viervoetwegh - van westen de wedewe Corneel de Roo ende van noorden Jaques Proventier -
Item noch een ghemet xvij roeden zaylant ligghende inde zelve houck –
streckende oost ende west - commende met toostende jeghens tvoorschreven Provenstraetgen - van zuuden den voornoemde Proventier - van noorden de kercke van Onse Lieve Vrouwe ende van westen den Riemeresch -
Item noch een ghemet xiiij roeden zaylant an de voorseide houck –
streckende zuudt ende noordt - commende met de oostzyde jeghens tlant van Jan Ercleboudt - tzuudtende de Riemeerschen - de westzyde de voornoemde wedewe Cornelis de Roo ende metten noorteynde jeghens t'lant van Gilles Pierins –
voor desen zuuver ende onbelast - met inninghe naer costume
Actum present d'heer jaques baert - burghmeester - F. Folcque - Bollaert ende Jacobssone - schepenen -
den xxij april 1636

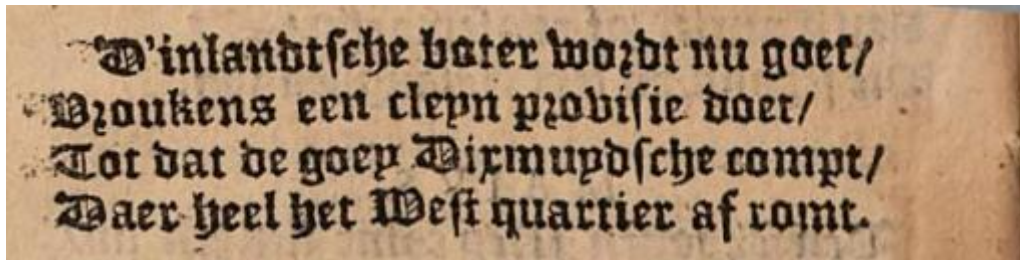
Riemeers - of Rietmeers

26 april 1636 – Pieter Delanghe en Maeyken Baillius nemen een lening op bij Jacob Wanten - SAP 398 - Folio 83 verso

Compareerde in persoone **Pieter Delanghe ende Mayeken Baillius** zyne huusvrouwe kennende wel ende deuchdelick vercocht thebben aen den ten profyte van **Jacob Wanten** - present ende accepterende -
eene erfvelicke losrente van achthien ponden parisis by jaere - den pznningh zesthien - voor de somme van vier en twyntich ponden grooten vlaemsch byden vercooper thaerlieden contentemente ontfaen -
inengaende heden date deser - danof teerste jaer vallen ende verschynen zal den xxvj april zesthien zeven en dertich ende alsoo voors etc.
verbyndende daerinne tderde vande helft van zes ghemeten xl roeden onder zaylant ende meersch -
constituerende in vier sticken - ligghende in den Eeckhouck deser jurisdictie - ghenaeamt de **Hoornepits** - streckende oost ende west -
aboutterende van oosten opde beke - tlant vande wedewe Jan Bertele ende de wedewe Jacob van Damme - van westen Jan Denys ende Jacques Melis - causa uxoris - van zuuden jeghens tlant van d'her Pieer vande Peerreboome ende van noorden een deel de beke ende tlant vande voornoemde Damme –
belast met d'helft in tbyleven an scomparants moeder -
Item noch het derde in het vierde van een huus met tderde in he vierde van een schapra - tafele ende lys daer Jacob de Bergh nu presentelick xoont -

staende van noorden ande Overdam - ghemeene met de voornoemde ende Michel Baelden - streckende metten oosten in de beke ofte schipvaert - van zuuden daelynghen van Jan Zannekin - van westen den voornoemde Overdam ende van noorden de voornoemde Debergh voor desen zuuver ende onbelast met innynghen naer costume

Actum present Frans Folcque - Cheys ende Zande - Goesteene ende Rousiré schepenen den xxvj april xvj c zes en dertich

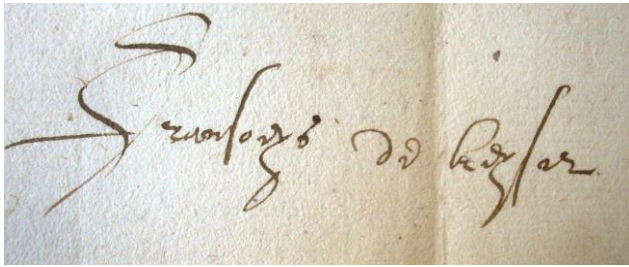

6 mei 1636 - Vermaak met de waarden en waardinnen - SAP 436 - Folio 14

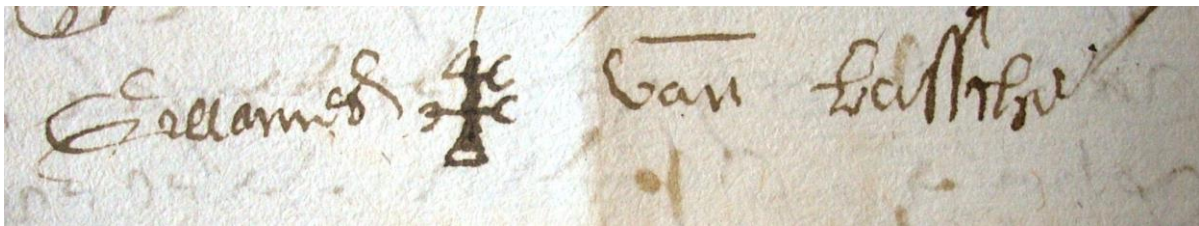
Pieter Rooms - weerd in de Inghel - Fransois Kyts - Pieter Masseau weerd in den Drye Coninghen - Fransois van Damme weerd in 't Doorneken - Ghilein Bakerot weerd te Spinaersdaele - Passchier Enten, weert inde Valcke - Ghilein van Damme , weert in Vlissinghe - Pieter vande Walle, weerd in den Grooten Eecke - Jan Baptist van Kynderen, weerd in t'Voghelnest - Cathelyne, huusvrwue van Frans de Quidt, Dunkercke - Jaspas Pyck, weert inde Bryckery - Jan Vranbout, weerd idne herberghe daer Jan van Zuudtkercke woonde - Francois Wydoot, weert in het Catspel - Christyntjen, weerdinne int Gouden Hooft, - Jan de Langhe, weerd in Sint Joorishof - Pieter Bailliu, weerd in den Treurniet - Jacob van Cayseele - Weduwe Jan Baptsist van Kynderen , weerdinne inde Rooden Hert - Hubrecht de Lannoy, weerd in den Hoorn –

16 mei 1636 - Knappe vande meulenaere van de Potterstraetmeulen – molen SAP 126a - 44 – Processen

Frans de Keyser, beenhouwer van zynen styl - oudt xxiiiij jaeren ofte daerontrent, - tuught ende verclaerst op eedt, dat hij van sdaeghs laetstleden, commende van St. Six, desen xiiijde deser maend, hij depositant achterweeghe ghevonden heeft, ontrent de herberghe van **het Doorneken** heeft - Chaerle ... *niet ingevuld* knappe vande meulenaere van de Potterstraetmeulen binnen deser stede, de welcke eenighe woorden hebbende jehens den depositant, zonder nochtans onthouden thebben wat – de zelve Chaerle zeyde, heeft hem depositant, zonder eenighe voorgaende questie ghesteken in zynen slynckeren arm met een mes, tot oopende wonde ende loopende bloede, ende alsoo hy tzelve ghedaen hadde, zeyde op wat hebbe ick ghedaen, waer up den depositant verantwoorde – Ick verghevet U maer ghy zult de meester betaelen ende mitsdien zyn tsaemen gheghaen ter voorseide herberghe ende mits den weerd gheen bier en wilde tappen, - es den depositant naer huus ghetrocken ende sonder voordere te wetene - sluyt zyn depositie desen xvjde meye 1636
Fransoys de Keyser

Guillemaes vande Bussche, oudt lx jaeren ofte daerontrent, cleermaker van zynen style, -
tuught ende verclaerst alsboven, dat voorseide daghe den xiiiijde deser
commende van St. Six - hy depositant, ghevonden heeft, **Frans de Keyser ende Kaerle**,
knaepe vande de meulenaere vande Potterstraetemeulen -
de welcke eenighe woorden tsaemen hebbende ende doende hy depositant,
alle debvoiren, omme de voorder questie te beletten en heeft zelve niet connen doen - zulcx
dat hy ghesien heeft dat de zelve Kaerle ghenomen heeft een bloot mes ende daarmede
ghesteken ende ghequetst den voornoemde Frans de Keyser, in zynen slynckeren arm, tot
oopene wonde ende loopende bloede - twelcke gheschiet zynde, heeft hemlieden
ghesaemdelick zien gaen naer de herberghe van t'Doorneken, mits dat tzelve ghevecht
daerontrent gheschiede, twelcke de depositant weet vuytte redenen voorschreven als tzelve
alsoo ghesien hebbende - aldaer present zynde, sluyttende mitsdien zyn depositie - daete als
voren
Guillames vande Bussche

24 mei 1636 – Schulden voor Jan Demeester – waard in de Coppernolle - SAP 398 - Folio 85

Jan de Meester comparerende kende wel ende duechdelick schuldich te syne an **Jacob de Landsheere d'oude**

de somme van een hondert vier ponden grooten vlaemsh -
ghesproten van leverynghe van biere - landspacht ende huusheure vande huuse gheuaemt de
Coppernolle -
t'laeste jaer ghevallen half maerte 21626 - by slote van rekenynghe ende omm de
voornoemde Landsheere vande bovenschreven somme - midts vande somme van
eenenvyftich ponden grooten vlaemsh die den zelve Meester schuldich is an Jacob Costenoble
van coope van taille van elste byden selven Landtsheere verborcht -
ontbloot ten desen jeghenwoordighen jaere - danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende
versekeren -
zoo ist dat den voornoemde comparant
daerinne verbonden ende verobligiert heeft - zoo hy doet by desen - zyn persoon - goedt -
present ende toecomemnde - ende specialick onderhalf ghemet groene coorne staende op het
landt deser stede van Poperynghe ende op het landt van Jan vande Goosteene - liggende
onder deser jurisdictie -
Item drye vierendeel groene havere staende op t'landt vande voorseide Goosteene -

Item noch een ghemet maygars staende op het landt vande voorseide stede ende Jan van Goosteene -

Item noch vyf coyen ende een jaerlyck calf pastuererende jeghenwoordelick onder dese jursidictie - te weten een valde witruckte - een roode blaere - een heele roode - een swaerte ende een grysde pleckte ende het jaerlinck vaelde van haere - medsgaders al syn huuscatheil - tzyne huuse ende hove zynde ende dat hiernaer zoude moghen bevonden zyn - gheen ghezondert nocte ghereserveert - midsgaders noch alle de plantsoenen - schorse ende fagoten staende ende liggende in het voorseide elst ende elders den voornoemde Meester toebehoorende omme by ghebreke van betaelynghe de selve somme daeranne te verhaelen naer costuyme - naerdien den selven Meester verclaert hadde dit verbandt te gheschieden sonder schimp ende fraude van yemandt - is 't selve op zyn versouck t'zyn laste ghewesen executoir - Actum present dheeren Fransz Folcque ende Frans Bollaert - schepenen den 24ste meye 1636

31 mei 1636 – Verhuring stedegrond aan de Planken Brugge - SAP 436 - Folio 10 verso - Subalterne wetten

Fransois Aernoudt heeft in heure ende pachte ghenomen van burchmeestes ende schepenen deser stede van Poperynghe - die van ghelycken verpacht heben ande selven Arnoudt - een lyne xxxvj roeden lants emmers de paertye soo die laetst ghebruyckt is gheweest by Jooris Bekaert - liggende inde prochie van Westvleteren byde **Plancken Brugghe over de Schipvaert** - aboutterende van zuuden tlant vande paters Jesuiten tot Ypre - van noorden Anthunis van Arien - west de voornoemde schipvaert ende van oosten Jaques van Costenoble voor een termyn van neghen jaeren voor iiij pond parisis ter tafele ende principale heure twaelf ponden parisis by jaere – vallende teeste jaer te baefmesse xvj pond sevenendertich ende alsoo voorts tot voleynden vande voornoemde neghen jaere - dies is besproken ende bevoorwaert dat den voorgemelden Arnout pachtere - schuldich ende ghehouden is de prestatie van elcke jaerschaere te betaelen drye maenden naer tverschynen ende vallen van dien up peyne van pachtbrake - indient de verheurders belieft - - aldus ghedaen by tcollege vande wet met volontaire condemnatie byde heurder ghedoocht in 't inhoudt van desen - den xxxj meye 1635 - toorconde thanteecken vande heurders tmarcq Frans Aernoudt

2 juni 1636 - Een jaerghetyde in de O.L.V. Kerk - SAP 398 - Folio 86 verso

Augustyn van Damme ende Frans van Damme respectieve ... ? ... van **Mayken Martins filius Jans - wedewe van Augustyn van Damme** - comparerende ghevente kennen dat haer voorseide moeder opghedreghen ende by testamente in haere wttersten wille ghelegateert heeft an ende ten proffytte van de disch deser stede van Poperynghe – eene erfvelicke losrente van vyfenwtincih ponden parisis by jaere volghende de teneure van haere voorseide testamaente ende naervolghende jaere christi - hedentt desen 19 de meye 1636 -

Ick **Mayken Maertins filia Jans** - de wedewe van **Augustyn van Damme** – sieck liggende te bedde - maer myn vstandt hebbende - disponere van myn wttersten wille ende formele by desen myn testament ter presentie ende acceptatie van myn kynderen hieronder gheteckent - ende myn wttersten wille is dese te weten - ten eersten ick gheve **den ghemeenen disch** van Poperinghe midsgaders in ghifte daerinne begrepen van myn overleden man ty'saemen een rente van vyfentwintich ponden parisis sjaers med alle verlopen van diere - totten daeghe vande vallynghe - liggende in den Godewaertsvelde op het goedt van wedewe ende kynderen Mallaert de Roy – volghende het wutwysen vande rentebrief – waer over sal den voornoemde disch belast wesen te doen celebreren inde kercke van Onse Liever Vrouwe van Poperynghe byde priesters ende dienaeren van diere – een solemnel jaerghetyde med een lesende misse over myn siele ende de ziele van myn man - den welcke dienst gheschieden sal med de betaelynghe naervolghende het jaerghetye van Jan Bollaert - dit jaerghetyde sal ten laste vande voornoemde disch beghinnen het eerste jaer naer het jaerghetyde ghedaen by myn kynderen te weten het tweede jaer naer myn doot - ende aldus van de jaere te jaere alles conforme die van Lodewyck Makeblyde ende Jan Bollaert etc ende ten slote van diere was onderteeckent P. Roelens - pastor

Augustyn van Damme - Fransois van Damme ende Michiel vande Zande de jonghe ende inde doenynghe vande voorseide donatie – soo hebben de voorseide comparanten over hemlieden selven ende den voornoemde Augustyn als vooght van Jacobken ende Catherine - de kynderen van Jacob van Damme - gheprocreert by Catherine Fobert ende als apparent vooght van Michielken - t'kyndt van Michiel vande Zande filius Michiels - gheprocreert by Mayken de dochter van de voorseide Van Damme t'saemen hoirs ende aeldynghen ten sterfhuuse van t 'voorseide Maeken Martins hemlieden respectieve moedere ende grootvrouwe – al wettelick opghedreghen ende ghetransporteert zoo zy doen by desen – an ende ten proffycyte vande disch deser stede van Poperynghe - ter acceptatie van d'heer Jaecques Schevele - eerste dischemeester deser voornoemde stede - een erflicke losrente van vyfentwintich ponden parisis sjaers med de verlopen – naer den wille vande overleden haer ghecompeteert hebbende by transporte van Robert Proventier - wettelijke ghepasseert voor de weth van alhier - den xj ovtober 1632 – ende opde comparanen t'haeren stefhuuse bevonden – sprekende ten laste van Clayse s'Drooghen - wedewe van Maillaert de Roy - Marcx Daneel ende Peroone Leroy syne huusvrawue - Maillaert Leroy ende Passchyncken filia Pieter Roubroy - gheprocreert by Maeyken Leroy – gheaffecteert opde landen ende gronden van erfve volghende de wettelicke briefven dies breeder ghewaeghende – ghepassert voor de burchgrave ende schepenen vande vierschaere van Steenvoorde den 30ste 8bris 1632 - gheteckent J. Folcque ende ghezeghelt med eenen zeghel van groene wasse - ten desen ghesien ende ghelesen ende daerdeure dese gheconsfixeert synde - maeckende de voornoemde comparanten hen daer onmachtich ende de voorseide d'heer Jaeques Schevele in syne voorschreven qualiteyt ende syne naercommers - machtich – omme de selve rente t'innen ende ontfanghen als het eyghen ende propre goedt van de voorseide disch med belofte als naer style

Aldus ghepasseert den ijde juny 1636

Present d'heer Andries Marsilles vervanghende d'heer Fransois Folcque voorchepenen.

14 juni 1636 – Pacht van de stedeput aan 't Steenstraatje - SAP 436 - Subalterne wetten

Jan Folcque heeft in pachte ghenomen van d'heeren van de weth **den stedeput** - ghelegehn **an het Steenstraatjen** tusschen het hommelmhof van voorseide Folcque ende Maillaert vande Goosteene

voor den tydt van twaelf jaeren midts betaelende ter tafele drye stoopen wyns -
ende van princpaelen pachte voor de somme van ses schellinghen parisis sjaers -
wanof tjste jaer vallen ende verschynen sal half maerte xvjc zevenendertich ende zoo voorts
van jaere tot jaere totten expirieren van de selve pacht
aldus ghedaen - present t'college vande weth den 14 dach van juny 1636

Christiaen Beuten heeft in pachte ghenomen **straetjen ter riole opde nieuwe maerckt** -
tusschen t'huus van Pieter Eeveraerdt nu Jan de Meulenaere ende d'erfve vand voornoemde
Beuten - breedt ses voeten - streckende tot inde beke - een termyn van achtien jaeren danof
tjste vallen ende verschynen sal baefmesse 1636 - voor ende midts de somme van
vierentwintich schelle parisis

14 juni 1636- - Pieter Erclen en 't gersen van een koebeeste - SAP 398 - Renten

Pieter Erclen comparerende –

kendt schuldich te syn an **Andries Lebbe**

de somme van vierveertich ponden thien schelle parisis van 't gersen van een coebeeste –
leveringh van coorne ende anderssins -

by slote van rekenynghe ende omme den voornoemde Lebbe wel ende ghetrauwelick te
bewaeren ende verzekeren –

zoo heeft den voornoemde Erclen daerinne verbonden ende verobligiert –

zoo hy doet by desen - een witrakte coebeeste ende en een slypsteen –

omme by ghrbveke van betaelynghe deselve somme daeranne te verhaelen volghende de
costuyme deser stede in ghelycke gheuseert -

Actum present Marsilles vervanghende Baert - burchmeester den xiiij de juny 1636 -

16 juni 1636 - Verkoop van een deel van de Potterstraatmolen – Halmen

Ten halmdaeghe van 16 juny 1636

Frans Roelens en Mayken filia Jan Maezeman;

Paulus de Corte en Jaecquemynken filia den selven Maezeman,

heurlieden respectie huysvrouwen,

ontferden hemlieden ende erfden **Jacob Kieken,**

alhier present ende accepterende in de gherechte helftschede van de erfve daer den **Potterestraetmeulen** op staet met ghelycke helft vanden selven meulen, ascot, keucken, ende ander edifitien opde selve erfve staende emmers al sulck part ende deel cause ende actie als de vercoopers daerinne es competerende, presentelick in pachte ghebruyckt by **Christiaen ende Jan Moret** omme te godtspenninck v schele ende lyfcoop xviiij pond – thoofflceede voor svercoopers huysvrauwe twee dobbel ducaeten – ende van principaelen coope de somme van tweehondert neghen en dertigh ponden grooten vlams te betaelen gereet – gelast de gheheele partie in xl schele tsjaere ende in acht capoenen – saisie rente aende heere deser stede blyfvende scoopers laste onvermits de principaele àpennynghen lits by de vercoopers de acht shellynghen te suyveren tot date deser voorseid Voorts ghelast in syn advenant in ander losrente die den cooper sal moghen myncken van de coopsomme mette verlopen van dire oock tot dat deser Actum ut supra

19 juni 1636 – Jacquemyntje Hauwen neemt een lening op en stelt als borg haar huis op de Yperdam - SAP 398 - Folio 90

Jaacquemyntjen Hauwen filia Jans - jonghe dochter - out twee en dertich jaeren ofte daerontrent - comparerende – kendt verocht t'hebben an ende ten proffycyte van heer ende **meester Francois Sentin** - canonick ende penitencien der catheraele kercke van Sinte Maertens binnen Ypre – ter acceptatie van **Loys Roens** ten desen present - een erfvelcike losrente van twee ende veertich ponden parisis sjaers - den penningh svj – voor de somme van ses en vyftich ponden grooten captiaels byde vercoopeghe t'haeren contentemente ontfaen – passerende hier coopers absolute quictantie midt desen – innegaende den xix juny 1636 - ende vallende ten ghelycken daeghe 1637 - ende zoo voorts etc. – te lossen t'capitaal med de verlopen t'eenen payemente - verbyndende zy comparante ter verzeketheyt van dien haer persoon - goedynghen – present ende toecomende - ende naemelick deen **haer huus ende erfve - staende ende liggende opden Yperdam - Coutter deser stede -** aboutternde van noorden den selven yperdam coutter - van oosten t'straetje an Sint Jans Kerckhof - vn zuuden t'hommelhof van Fransois Folcque ende van westen Clais Tlam - zuuver ende onbelast med innynge ende executie naer costuyme – midt dat med dese voornoemde capitaele pennynghen ghelost zyn eensdeels de rente van xv pond parisis sjaers ten poffycyte van Jan Wyts ende daarnaer ten proffycyte van Pieter van Wervicke by transport - Item een rente van ses ponden parisis tsjaers ten profycyte van d'heer Andries Rebaut by transporte van meester Jaecques Wyts - beede de voornoemde lossynghen med hemlieden handteeckenen hier ghesien ende ghewesen - hiermede casserende de voorseide respectieve rentebriefven Actum present Baert burghmeester - R. Proventier - J. Vande Goosteene - vervanghende Frans Bollaert ende Jacobssone – den xix juny 1636

We projecteren de ligging op de Ferrariskaart van zo'n 140 later. Duidelijk zien we de SintJanskerk en het klooster van de Penitenten liggen. De toenmalige Yperdamcouter liet toen tot aan het huidige Sint jans kruisstraat. Let op de uitgebreide Beestemarkt – nu de huidige Paardenmarkt.

27 juni 1636 – Dierick Salomé neemt een lening op bij Jan Denys - SAP 398 - Folio91

Dierick Salomé - jonghman - oudt vierenwtintich jaeren - wettelick t'syn selfs ghestelt byde wet van Belle -
 volghende t'rapport van **Mahieu Huughe** synen zwaegher –
 kendt vercocht t'hebben an ende ten proffycyte van d'heer **Jan Denys** ter acceptatie van
 joffrauwe **Catherine vander Clyte** - syne huusvrauwe –
 een erfvelicke losrente van vyfthien ponden parisis by jaere - den penningh xvj -
 voor de somme van twintich ponden grooten vlaemsch –
 byden vercooper t'zynen contentemente ontfaen -
 passerende mids desen quyctantie absolute - innegaende heden date deser ende
 vallende ten ghelycke daeghe 1637 - ende zoo voorts etc. -
 verbyndende tot versekertheit van diere -
 d'helft van twee ghemeten een vierendeel twee roeden gherstlandt gheenaemt **den**
Meulenbilck - gheleghen inde Lyssenthouck deser jurisdictie –
 d'oost zyde t' Meulenhof - 't zuudeynde d'aeldynghen Pieter Saliere ende andere -
 de westzyde Pieter Hallynck end t'noordyende t'zayland joncker Charels Clais ende Andries
 Lebbe -
 daer **den muelen ofte marckwech** over loopt an t'landt een deelken van de wede Jan de Bert
 filius Eloys modo ghetrauwte med Jacob Keyser -

belast med ende neffens een ghemet zayland toebehoorende _Remy Gobrecht - causa uxoris -
ende zeker half ghemet landts toebehoorende de wedewe Pieter Saliere als hoirs van Clais
Beudaere -
tsaemen med vyf rasieren evene hofmaete sjaers –
sonder meer te baefmisse ande heere -
omme by ghebreke van betaelinghe hieraen te verhalen - med innynghen naer costuyme -
Actum present Marsillis burghmeester - R. Proventier - J. Vande Goosteene ende Jacques
Rosiré - vervanghende Jacobssone schepenen
den 27ste juny 1636

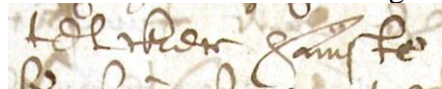
12 juli 1636 – Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Actum ter vergaderinghe van myn heeren proost, bailliu, wetten, raeden ende notableden xijde
july 1636

Is goedt ghevonden gheraemt ende gheresolveert
byde voornoemde heeren te taxeren een ouder halfve ommestellinghe
ten laste vande in ende upsetene ende de bedryvers deser stede
naer costuyme
omme daermede te betaelen de groote ende excessive schulden deser voornoemde stede,
ende sonderlynghe de gone van de laetste vuttsendt gheaccordeert
by de geestelicke ende vier leden s'landts
bedraghende onse quote inde 6750 guldens
ter somme van ses duusent vyfenseventich guldens
te betaelen volghens de briefven van de voornoemde gheestelicke ende vier leden's lands
indaten ... (*niet ingevuld*)
onderteeckent vander Speelen
in drye eghale paeyementen van twee maenden te twee maenden,
wanof het eerste payment alreede ghefallen is den ijde der loopende maendt ende syn
ghedenomeert opde voorseide taxatie te doen Jacques Baere, burghmeesters - meester Joos
Cheys, schepene – meester Jan vande Fosse ende Willem Ffuerius raeden, Maillart vande H-
Goosteene d'oude ende jaecques Diedeman, notable, Jaecques vandevece edne Andries
Lebbe, landslieden.

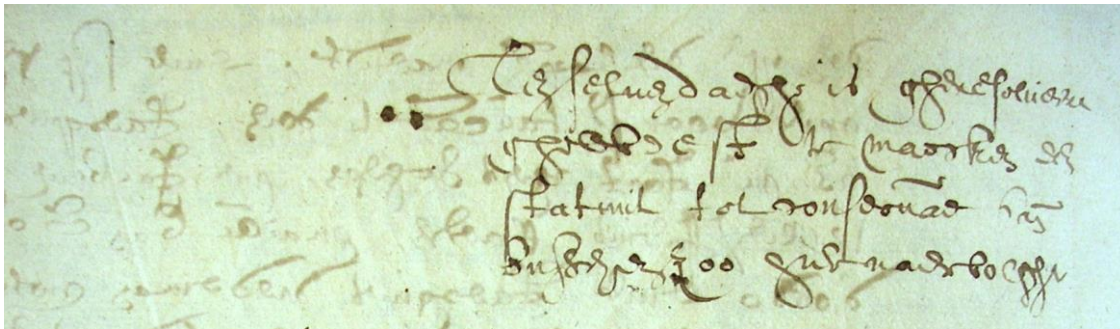
Op de requeste van meester **Frans van Doorne**, docteur van de medicine
is gheresolveert te continueeren syn pensioen van vier ponden grooten voor een jaer.

Aengaende de **busschbewaerders** is en selve daeghe ene resolutie gheordonneert aen alle
ontblooter vande busschen te gheven thien stuuvers vutten ghemete telcker hamste

ende ontblootynghen vande voorseide busschen ten proffyte
vande selve busschbewaerders te myncken op 't erfachtigheyt alles tot wederroupen.

Ten zelfver daeghe is opde requeste ghepasseert van wegghen kerckmeesters van Ste. Bertins,
by dheere proost, wet, raeden ende notable,
de voornoemde kerckmeesters by voorme van cheynse
toegheleydt de somme van seven ponden parisis voor een grond de selve kercke
toebehoorende daerop het nieuw huus ghemaect is de stede toebehoorende
actum ut supra
innegaende den voorschreven cheyns baefmesse 1636

Ten zelven daeghe is gheresolveert gheweest te maecten een statuut tot **conservatie vande busschen** zoo hiernaer volgt.

Alzoo ter kennisse vande stede ende wetten ghecommen is
zoo door het vertoogh van eenighe keurbroeders deser stede
als door de menigvuldighe claghten van andere insetenen deser stede ende jurisdictie
die by faulte vn t'onderhoudt van plaetaete 'sconynx
ons gheduchts heere
ende de voorgaende statueten ende ordonnancies
by wetten ghemaect tot verhoedinghe ende beletten vande schaede
gheschiedende inde bosschen deser voornoemde stede ende jurisditie
door **de besemmaeckers** ende andere houdthauwers
cappende inde canten van de bosschen ende weggen ooc vutt de middele
pertsen, bessemstocken, thuynstaeken, wissien ende andere
ooc de scheuten vande bosshen ende plantsoenen,
jonghe boomen staende inde selve bosschen ende elders
ten bederfven ende cappen ter groote schaede ende interesse vande stede ende andere – in
ende utzetenen de selve bosschen toebehoorende
ende begherende daerinne te voorsien by nieuwe ordonnancie ende statuete
soo ist dat de voornoemde stede ende wetten 't selve overghemerckt
med goede deliberatie ende ryphede van raede
begheerende in't gone voornoemd goede ordre te stellen,
hebben verboden ende gheinterdiceert –
zoo zy verbieden ende interdiceren wel expreselick by deser allen ende eenen yghelick
eenich houdt, pertsen, wissien, bessemstelen ofte andere soorte van houtte,
cleene ofte groot –
te cappen ofte weyren vutte bosschen ende canten
noch oock de scheuten ende plantsoenen inde voorseide bosschen ofte elderes staen te
bederfven ofte cappen in eeniche manieren -
wat het zy –
t'zy onder tdecsel van bessem maecten ofte anderssins
opde boete van ses ponden parisis.

Toelaetende alleenelick den ghenen die hun sullen willen gheneeren med bessem maecten
de schueten af te plucken ende snyden sonder de principalen struyck, opgaende staeken ofte
persen daermede te trecken - hebbende nietmin daertoe verdraghende consent by billiette
onderteeckent byde proprietarissen ofte pachters vande voorseide bosschen ende canten
inhoudende ooc de tydt voor den welcke alzulck consent hen ghegheven is gheweest -
welck billet de voorseide bercksnyders ende besemmaeckers
ghehouden sullen syn te tooghen ande officieren deser stede

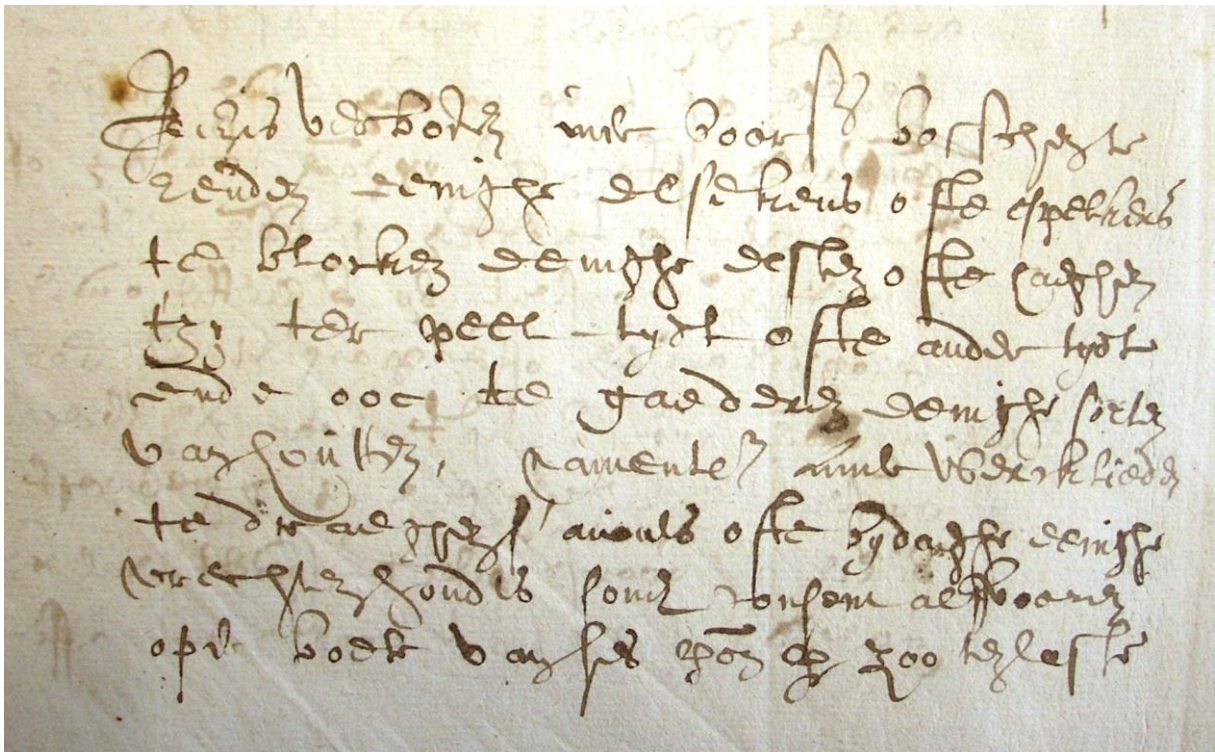
dies versocht synde

op peyne indien zy dies in ghebrecke waeren van 't berck hun afghenomen te worden
ende bovendien te verbeuren de boete van ses ponden parisis

ende byde gone de selve bessemmaeckers geen billet hebbende als vooren loguerende ende
berck ontfanghende ofte latende in huysse ligghen te verbeuren de boete van twaelf ponden
parisis ende andere arbitraire correctie

ende by zoo verre de voorseide bessemmaeckers hun vervoorderen
eeniche bessems te snyden

anders dan med braemenwissen den officier danof calaigne doende - de selve moghen nemen
ende anslaan als gheconfisquert zonder jehensegh ofte contradictie opde boete van ses
ponden parisis.

Item es verboden inde voorseide bosschen te reuden eenighe elsekens ende espelkens - te
blocken eenighe elsten ofte haeghen
t'zy ter peelydyt ofte ander tydt ende ooc te gaederen eenighe sorten van houtten
namentlick ande wercklieden te draghen s' avonts ofte by daeghe
eenighe vrechten houdts sonder consent alvooren opde boete van ses ponden parisis zoo ten
laste vande coopers als vercoopers.

Folio 39

Item dat hem niemant en vervoordere te hauwen in andere lieden busschen eeniche
plantsoenen, beneden de thien duymen opde boete van drye ponden parisis van elck plantsoen
ende indien yemant achterhaelt waere van ghebonden t'hebben eenichte fagoten ofte
schorsse bondelen med deckensaeden - sal boeten van elcke wisse vyf schele parisis.

Item is noch verboden an eenen yghelick te reepen de lovers inde busschen ende te snyden,
picken ofte mayen eenich cruudt ofte gars inde canten, grachten, bilcken, ofte meerschen
ander lieden toebehoorende

ofte by hunne coyen t'selve laeten afbyten, afweyden of aftrecken sonder consent alsvooren op ghelicke boete van ses ponden parisis

Is noch verboden an een yghelick te byrnghen ofte coopen eenich bercken-meyen ende de selve te stellen voor duere ofte huuse inde ommeganghe ofte andere daeghen opde boete van drye ponden parisis

De voorseide boeten alle ten proffycyte vanden officier t'beslach ofte calaegne ghedaen hebbende de welcke ghelooft sullen worden op hunnen eedt in ghevolghe vande placcaeten danof zynde d'eene van de jaere 1570 ende d'ander vande jaere 1605 den welcken de voorseide stede ende wetten willen ende ghebieden datmen die punctuelick zal onderhouden op de peynen, breucken ende raeden daerby ghestatueert –

Blyvende nietmin alle voorgaende statuuten ende ordonnancien op't selve faict ghemaect in vigeure

Actum ut supra

P. 20ste july 1636 – ghepubliceert den 24ste meye 1637

Item den 21ste juny daernaer vierdemael ghepubliciert den 19 juny 1639

Vremde hoppe

Upde requeste van zommighe insetene deser stede hem gheneerende med coomanschap van hoppe vertooghende hoe dat by voorgaende statuut zoude verboden syn eenighe vremde ende buuten ghewassen hoppe alhier te doen brynghen op zeker boete ende versouckende interpretatie vande voornoemde verbode – is gheresolveert dat het statuut opde hoppe voorgaende gheameckt andes niet en is te verstaen dan van oude vremde verjaerde hoppe ende anders niet

Actum ut supra

Jeroen Brouwers

15 juli 1636 – Pieter de Landsheere contra Claes de Ram – Hoedemaker - SAP 126A - nummer 5 – Processen

Positien omme **Pieter de Landsheere** - heescher - contra **Claes de Ram**

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Pieter de Landsheere heescher van garrantie jehens Claes de Ram verweerder –

al eer te procederen tzynder preuve - daetoe hy gheadmitteert is -

versouckt dat den verweerder onder eedt de calumnia per verbum credit vel non - respondere opde naer volghende poincten ende articlen -

Inden eersten oft niet warachtich en is dat dheescher jehens den verweerder opde xvij april

1636 ghecocht heeft alle sverweerder **alaem - dienende tot het hoetmaecken** voor

vierentwyntich ponden grooten - boven ij schele parisis voor de aermen ende vj pond parisis te lyfcoope -

Te myncken vande coopsomme

Item of hy niet ghelooft dat naer den ghestipuleerden lyfcoop dheescher noch heeft verschoten te ghelaeghe xl schele te myncken opden voorschreven coop.

Item of den verweerder niet en ghelooft dat dheescher met den verweerder hebbende verteert ten huuse ene herberghe van Frans de Quidt acht ponden parisis die dheescher vande voorseide coop moeste myncken

Of den verweerder onder de conditien vande voorschreven coop niet en moeste cederen van zyne heure ende woonste ten proffite vande heescher en daervutte rumen binnen xiiij daeghen naer den voorseide coop –

midts byden heescher den verweerder adverterende drye daeghen - daer te vooren - ende midts by den heescher ter rumynghe ande verweerder furierende de voorschreven coopsomme ende stellende zekere voor de voorschreven heure.

Of dheescher totte voorschreven rumynghe den verweerder niet en heeft ghedaen sommeren by Jan Bapstist vande Kynderen - officier vande colve deser stede - drye daeghen voor texpireren vande voorschreven xiiij daghen -

of den verweerder niet en es ghebleven in ghebreke van te rumen ende scheeden vutten voorseide huuze tende vande voorschreven termyne

Sustinerende dat den voornoemde verweerder ten voorschreven versoucke zal vuldoen op peine dat de voorschreven poincten ghehouden worden voor ghekent midts welcken - etc.

15 juli 1636 – Billioen geld - SAP 126A - nummer 22

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

heesch ende calaingie omme den baillieu der selve stede - causa officy - heescher

jehens ende ten laste van **Lodewyck van Houcke** d'jonghe -verweerder

d'heesche stelt in faicte dat den verweerder hem heeft vevoordert opden twaelfsten july 1636

te ontfanghen van zeeker manspersoone binnen der stad van Ipere ter herberghe van 't

Schaeck diversche specien van billioen gheldt ende ander buten devaluatie ende niet

ghepermitteert byden placcaete van zyne majesteit ende dat in betaelynghe van coop ende leverynghe van coolzaet ofte naviettezaedt

Eerst

twee dobbel goude spaensche pistoletten ten pryse van xvij pond parisiis tstück

twee dobbel gouden albertynen ten pryse van xij pond parisis tstück

Gouden Dubbele Albertijn Brabant 1601

Item een gouden ryngulden ghehaempt maillie de rein - ten pryse van vj pond parisis, wesende billioen

Gouden Rijns gulden

Item t'vierde van eenen silveren real van Peru ten pryse van xxiiij schele parisis, zynde van ghelicke billioen mitswelcken nemende conclusie tendeert ten fyne dat den verweerder ghecondemneert wort int quadrupel vande weerde van alle de voorseide specien van ghelde ende dat hierboven de selve zullen worden verbeurt ende gheconfisqueert metgaders den verwerder ghecondempneert

inde costen vande vervolghen ter tauxatie verzouckende dat den verweerder gheordonneert wort te procederen van derden te derden daeghe - peremptoirement in ghevolghen vande placcaete op tfaict vande munte.

15 juli 1636 – Billioen geld - SAP 126A - nummer 25

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe heesch ende calaingie omme den baillieu der selve stede - causa officij - heescher jeghens ende ten laste van **Baven Bervoet** - verweerder dheescher poseert voor waerachtich dat den verweerder hem heeft vervoordert te ontfanghen van zeeker manspersoone binnen de stadt van Ipre ter herberghe van tSchaeck diversche specien van ghelde wesende billioen ende ander buten devaluatie van zyne majesteit - h-gheemaneert op tstück vande munte in betaelynghe vvande coop ende leverynghen van coolzaet ofte navettezaet eerst drie dobbel goude pistoletten ten pryse van xvij pond parisis tstück

eenen roosenobel ten pryse van xx pond paris

Rozenobel uit 1600

Item eenen dubbelen gouden albertyn ten pryse van xij pond paris

Item twee goude Jacobus ten pryse van xxiiij pond paris tstück

Item een ander gouden stuck ghe-naempt eenen haflven ryder ten pryse van xij pond paris wesende billioen

Midts welcken nemende conclusie - tendeert ten fyne dat alle de voorseide specien van ghelde zullen verclaerst wesen verbeurt ende gheconfisquiert ende dat den verweerder zal wesen ghecondempneert int quadrupel vande weerde van dies in conformiteyte vande selve placcaete van zyne majesteit, metghaders inde costen vander vervolghen ter tauxatie ende datmen nietmin inde sake sal procederen van derden te derden daeghe peremptoirelick.

21 juli 1636 - Verpachting 't Reepken - SAP 436 - folio 16

Heden den 21 July 1636 - **Willem Desnepere ende Cathelyne filia Christiaen Maes** zyne huusvrauwe kennen wel ende deughdelick ghepacht t'hebben jeghens burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe **de nieuwe heerberghe** ghestelt byden **uppersten overdraghe** ghe-naempt **t'Reepken** metter erfve hiermede gaende liggheende tusschen de schipvaert ende d'hofstede van **Frans Folcque**

ende van voor eenen termyn van **vijf jaeren**,

dannof tyste jaer innegaet thaelf maerte xvjc zevenendertich opde navolghende conditien te weten dat de heure met zyne jaerelickx huere –

vry ende exempt werd vande assysen de stede competerende opde bieren die ter selve heerberghe ghevent ende ghedebiteert werden –

synen pacht ghedeurende nemaer niet vande gonne die zouden moghen ghesleeten

syn in zeker selver ende **bruyloffesten**, soo verre als zy eenighe quamen t'anveerden,

danof sy schuldigh zyn haer tselve stede recht te betaelen,

welke pachter ghehouden wert **de stallynghen te placken** ende deselve tonderhouden syn pacht te stellen ende laeten in behoorelicke refectie

Item wert ghehouden voor zynen pacht te doene goeden **souffisanten zeker** ten contentemente vande verheurders

den welcke hy schuldigh wert te betaelen by twee eghaele paymenten –

t 'een helft ten ommeganghe deser stede ende dander ten expireren van elcke jaerschaere,

voor welke heure de heurdere jaerelickx betalen zal ten proffytte vande voornoemde stede de somme van zessentwyntich ponden grooten vlamsch

actum opden xxjde July xvjc xxxvj

21 juli 1636 - Steentjemolen - SAP 398 - Folio 92

Jaspar Huughe filius Andries ende Catherine Ghilebaerts syn huusvrauwe nemen een lening op bij Jan Rouvroy - en stellen als borg verschillende landen in de Oosthoek - waaronder een stuk langs de 'nieuwen meulen'.

25 juli 1636 - SAP 398 - Folio 93 verso

Huwelijksvoorwaarden tussen Jan de Berch filius Jan filius Eloys en Jaequemyne filia Pieter Merlevede

20 augustus 1636 – Jaargetijde voor Jan de Vos - SAP 398 - Folio 96

Jan van Damme filius Jans comparerende –
gheeft te kennen dat **Jan de Vos** - ghetrauwte hebbende **Mayeken van Damme** s'comparants dochter in syn wttersten wille by voorme van testamente ghelegateert heeft ten proffycyte vande disch deser stede -
een rente van ses ponden parisis sjaers - den pennynghe xvj –
daermede den voornoemde Vos syn huusvrauwe belast hadde de selve t'haerder gheleghentheit te verkennen ten proffycyte vande voornoemde disch omme ten welcke te voldoene –
den voornoemde comparant heeft ghestelt hem principael vande selve rente bedraeghende acht ponden groten vlaemsch - in handen van d'heer Jacques Schevele - president vande disch –
omme daemede een ghelycke rente te coopen t'allen tyden alst hem ofte zyne naercommers goedt duncken sal -
mids daervoor jaerelickx opden xvde dach van meye in onse lieve vrouwe kercke deser stede doende doen een lesende misse ter lavenisse van de ziele vande voornoemde donateur –
welcke bovenschreven somme van acht ponden grooten vlaemsch –
den voornoemde d'heere Jacques Schevele in zyne qualiteyt als vooren mede comparerende kende wel ende duechdelick ontfaen t'hebben wtter handt vande voornoemde Jan van Damme dienende oversulcx hem dese voor quycantie ende ontlastende den eersten comparant ende ander personen in t' volcommen vande selve ghifte verbonden
Actum present d'heer Andries Marsilles - burghcmeester - den xx ougst 1636

3 september 1636 – Borgtocht voor Andries Rebaut en de bomen van het Beleetstraatje - SAP 398 - Folio 99

Niclais Cambray kende hem borghe ende principael ove d'heer **Andries Rebaut** - hoe over hem selven als de zecke aenveerdende over **Niclais T'lam** in volderinghe vande sententie provisionele ten profycyte van de selven Rebaut -
ghegheven inden Raede van Vlaenderen contre sire **Jaques Marsilles** - proost deser stede heescher by maintainue by commissarissen ghepresideert hebbende ter continuatie vande rolle inde maendt van juny laetstleden -
den voornoemde Rebaut anghewesen op zeker in conformiteyte vande acte ghemartineert op s'verweerders advertissement ghedateert den xxijste ougst 1636 onderteekent d'heer D'Haene ende dat voor de lichtinghe van alzulcke boomen ende houtten als de voroseide heescher ghelicht ende wech

ghevoert heeft gheleghen hebbende op 's verweerders hofstede an t' Beleetstraetjen midts ooc de gone gheleghen hebbende op't voornoemde straetje welcke Cambray - wy - schepenen onderghenomt voor de selve borchtocht houden solvent Actum present Proventier ende Rosiré - schepenen - den iijde september 1636

9 september 1636 – Den Treurniet – SAP 296

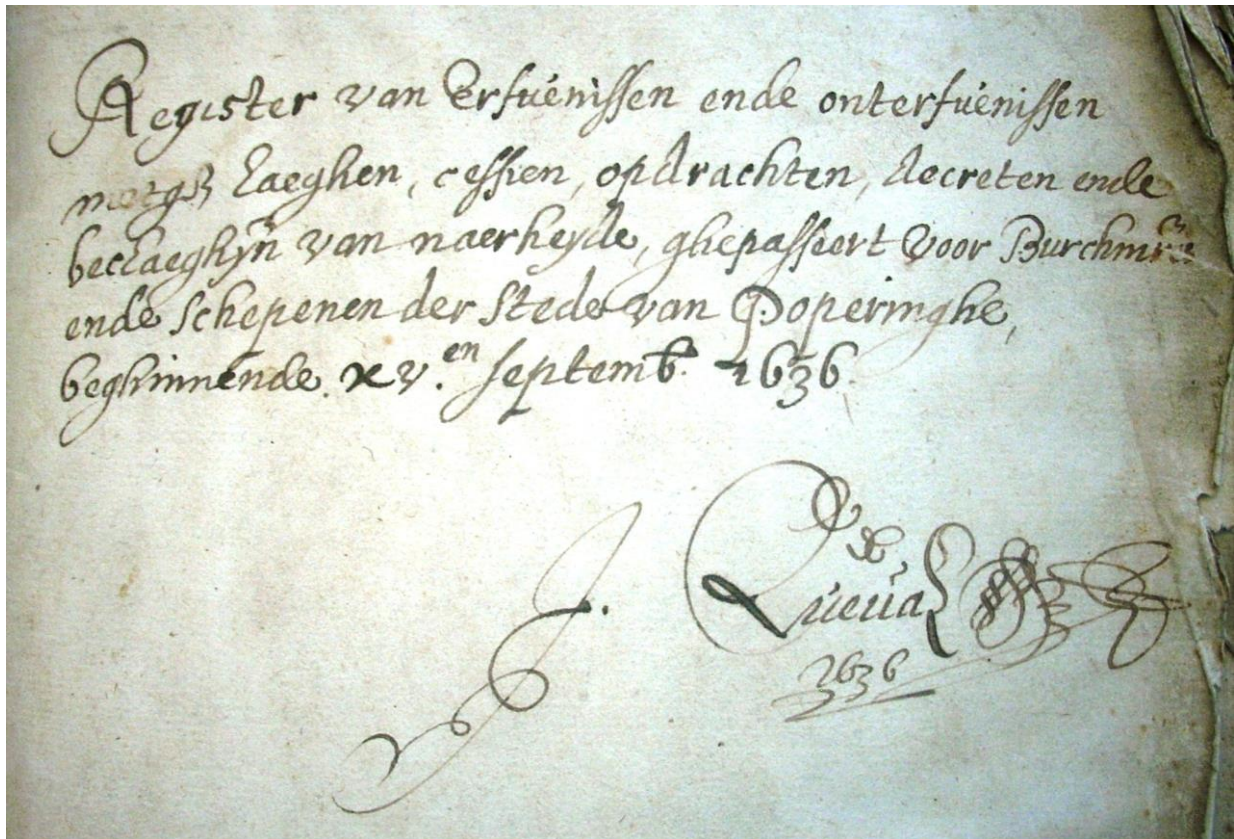
Op den 9en september 1636

Kynderen

Pieter Baillius verweerder ende Charles Lievin heescher by verbode van voorder ghebruuck ende possessie dan tot Baefmesse eerstcommende van thuis daer hy verweerder presentelick woont **ghenaempt den treurniet** als gheen voorder heure daeran hebbende met kosten .

15 september 1636 – Koop van een huis op de Ieperstraat - SAP 370 – Halmen -

Register van erfenissen ende onderfenissen metsgaders laghen, cessien, opdrachten, decrten ende beclaeghynghen van naerheyde, ghepasseert voor burchmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe - beghinnende xvde september 1636 - Quiva 1636

Ten halmdaeghe den xvde september 1636

Charles Leuren ende Jaeneken, zyne huusvrauwe onterfden hemlieden ende erfden **Thomas de Was** - alhier present ende accepteerende

in een huus ende erve met alle groene ende drooghe catheilen, daerup staende, zoo tzelve staet ende ghelegghen es, up de **Iperstraete** deser stede, - met een buffettaeffel up de vaulte, ende twee gontiers inden kelder zonder meer - streckende tvoornoemde huus ende erfve - van vooren de boornoemde Iperstrate, van noorden de Bruggestraete, ende van oosten Boudewyn Beuten, - handt daeran te slaene te baemisse eerstcommende - belast tzelve huus ende erfve, met een rente van xvij pond tsjaers -

den penning xvj - ten proffycyte van Michiel de Visch - als aeldynghen ten sterfhuuse van wylent Jan Wyts,-

omme te Godspennynghe xxij schele - te lyfcoope ter discretie - voor een hoofcleet an svercoopers huusvrauwe, twee dobbel ducaeten ende vier ducatonen aende kynderen vande zelve vercoopers

ende van principaelen coope, de somme van een hondert vytich ponden grooten vlaemsch te betaelen vierentzestich ponden grooten ghereet ter voorseide baemisse, daeruppe decuceerende tcapitael van de voorseide rente ende tresteerende binnen een jaer daernaer -

blyfvende tvoornoemde huus ende erfve verbonden in handen vande vercoopers totte volle betaelynghe vande laetste payemente actum ten hamdaeghe ut supra

Jaecques Salomé ende Chrystinken Lamoens, zyne huusvrauwe onterfden hemlieden ende erfden Jan Folcke filius Frans alhier present ende accepteerende in

een ghemet vijf roeden zaylandt liggende inde Haghebaerthouck deser jurisdictie, streckende oost ende west - van oosten de Bellestraete, de zuytzyde daeldynghen Jan Huughe - van westen de beke ende van noorden dheer Jan Makeblyde, omme te godspennynghe xij schele paris, lyfcoop xij pond , thoofcleede voor svercoopers huusvrauwe zeven pond thien schellynghen grooten vlaems ende van principaelen coope de somem van vyftich ponden grooten vlaems tghemet - zuuver ghoet voor zuuver ghelt, wannof de vercoopers hemleiden kennen voldaan, passerende daervan absolute quictantie, zynde tvercochte goedt noch in pachte tot baemisse 1636, als wanneer den cooper daeranne handt es slaende ende bovenscherven betaelynghe heft de cooper ghemynckt zeker rente van vj pond sjaers daeranne tvoorschrevenb landt belast es, ten proffycyte van Guillaen Vans, pachter tot baemisse 1636 - achttien maenden zonder meer - beloovende voorts de coper te garranderen als naere stiele actum ut supra - 15 september 1636

15 september 1636 – De Salomes regelen de verkoop van de Leenemolen – halmen

Clays Salome ende Diryck Salome tzijn zelfs by competentie oude, zoo hy zeyde – onterfde hemlieden ende erfven **Mahieu Huughe** in alzulck recht, cause ende actie als hemlieden respective competeert in een meulen, ascot, huusynghen, metgaders in vier lynen lants ofte daerontrent metter meulenwal daeruppe de zelve meulen es staende, mette appendentien ende dependentien van dyer gheleghen inde Lyssenthouck deser jurisdictie - wesende elck txxiiijde deel aboutteerende van oosten Pieter Failliere - van westen Christiaen Visaige ende de zelve Dyrick - van zuuden Clays Huughe filius Jaspars ende van noorden ... *niet ingevuld* - omme te godspennynghe v schele - lyfcoop xij pond ende van pinricpaelen cope de somme van tweeen dertich pondt grooten vlaemsch - de voroschreven twee xxiiij ste deelen, te betaelen ghereet meten halem, noch in pachte van **Daniel Salome** een termyn van ix jaeren, de lopende jaerschaere scoopers proffycyte ende overmits den cooper niet en es ghecompareert omme d'ervvenisse taccepteeren, nietjeghenstaende dat hy daertoe gheinformeert es gheweest, upden ijde deser maendt volghens trelaes van Daniel de Coets, soo eist dat de vercoopers dye gestelt ende ghelaeten hebben als roede van justitie - naer style, actum ut supra

SAP 370 - folio 2 - verkoop huis in **de Leverstraat** - aboutterende van oosten de vaert - zuuden d'aeldynghen Guillaume Rouvroy - westen de Leverstraete ende van noorden derfve van de gasthuuse - familie Zannequin verkoopt aan Marie Baert weduwe van de heer Corneel Pierins

1 oktober 1636 – Pauwels de Corte heeft schulden bij Anthonis Maeseman - SAP 398 - Folio 135

Heden desen jste octobris 1636 ter presentie van meester Joos Cheys d'jonghe schepene der stede van Poperynghe hebben **Pauwels de Corte ende zyne huusvrauwe** ter eender ende **Antheunis Maeseman** s'anderzyde - in voldoeyinghe van voorgaende ordonnancie ghegeven byde weth - gherekent - ghe-effent - ende gheliquideert van verschoten ghelde by den zelven Maeseman ghedaen anno 1636 -

an seker **hommelhoff te winnen ende perssen** die de voorseide Corte mainteneert syne te wesen –
metghaders van ande pretensien vanden voorschreven Maeseman volghende zeker billiet specificatyf alhier ghesien ende byden voornoemde Pauwels ghedevoueert –
als wanneer den zelve Pauwels de Corte bevonden is schuldich te wesen anden voornoemde Maeseman
de somme van vierhondert veertich ponden xv schele ij deniers parisis -
de welcke somme den voorschreven Cort ende zyne huusvrauwe beloofd hebben –
zoo zy doen by desen -
te betaelen anden voorschreven Maeseman onthier ende twee maenden eerstcommende ende by faulte van oplegh -
deselve somme te laeten croyseren ten advenante vanden penningh sesthiene -
verbyndende tot versekerheyt van diere ter acceptatie vanden selve Maeseman een half ghemet preter ettelicke roeden garlandt ghelegghen binnen baillen deser stede -
paelende van oosten **ande Leverstraete** - zuuden Frans Roelens ende Jan Maeseman - van noorden Joos Quartier ende van westen d'Heer Guillaume Floor -
omme by ghebreke van betaelynghe de voorschreven somme met de tachterheyt indiender eenighe zyn daeranne te verhaelen volghens de costumen deseer stede in ghelycke gheuseert -
daerinne de voornoemde Corte met zynen wille ghecondemneert is
Actum ter presentie ende daeghe alsvooren.

7 oktober 1636 – Jan van Reninghe borg voor schaliedekker op e kerk van Kemmel - SAP 398 - Folio 99 verso

Jan van Renynghe filius Jacques heeft hem ghestelt ende verkent borghe ende principael over **Jan Lambert** - schaliedecker voor het doen ende volcommen van het werck ande kercke van de prochie van Kemmele by hem anghenomen –
jeghens pastor ende kerckmeesters der voornoemde prochie opden vyf ougst laettleden mids voor het volcommen van alle de conditien ghedreghen ende ghestipuleert byde copie authenticque vande schriftelicke acte van bestedynghe van t' voorseide werck in date vande selve daeghe onderteekent J. Blanquaert ten verkennen desen ghesien ende ghelesen Actum present meester Joos Cheys ende Jacques Rozeré - sschepenen der stede van Poperynghe
den vij octobris 1636

Passchier Savate en Provatjen de Maerle nemen een lening op bij Vincent Roens en tellen als borg hun deel van een hofstede - ghelegen in de Hipshouck
daer comparants vader overleden is - ghemeene ende onverdeelt med de broeders ende zusters

9 oktober 1636 – De abt en Peereboome over een stuk grond in de Nieuwstraat - SAP 270 - Halmen -

Ix oktober 1636

Comparut messire Philippe Gillocq, abbé de l'eglise et abbaye de St. Bertin, conte d'Arques, sieur de ceste ville etc. -
lequel pour le plus grand prouffict et utilité de la confrerie du St. Sacrament en l'église de Saint Bertin en ceste ville et pour eviter à la communauté avecq le sieur Piere vande Perreboome, at donné - comme il donne par ceste - en eschange et permutation audit Perreboome l'acceptant en personne

quarante viergues dherbaige appertenans a ladite confrerie,
enclavés en lheritaige dudit Perreboome
situés sur la neufve rue - dit **nieuwstraete** - de la largueur par ladite rue de septante pied -
abouttant pardevant sur icelle rue,
et du derriere sur lheritaige diluy Perreboome, par achapt alencontre
Jehan de Meulenaere, en costé de zuudela rue nommé tMerriestraetken -
et du costé de noord sur lheritaige dudit Perreboome par achapt de heritiers
Christiaen Beuten estant ladite partye de terre a present occupée par ledit Perreboome a tiltre
de ferme au rendaige de trois livres parisis
par an - lequel louaige viendra a cesser, depuis la st. Remy dernier, dont ledit Perreboome, at
donné et donne par ceste en contre eschange et permutation
audit sieur prelat, laceptant en persone, pour et au prouffict de ladit confrerie, une ligue de
terre a labour,
avecq les cathaulx veres
situe sur la rue de bailloeul au Haeghebaerthouck estant ung triangle, abouttant oost sur ladite
rue,
west ungue aultre rue et noord Claude de Meulenaere
estant conditionné que ledit Perreboome tendrat en ferme icelle partye par luy donné en contre
eschange
ung temps et terme de noeuf ans continuellement
et ensuivans l'ung l'aultre au rendaige de huict livres parisis par an,
dont la premiere annee est ducommencie a St. Remy dernièrement passé et escherat audit jour
en l'an 1637 prochainement venant
et aussy consecutivement d'an en an, jusques a lexpuration de cestes noeuf ans -
à condition aussy de bien fumer et amender ladite terre - selon la coustume et usage de ceste
ville et jruisdiction,
suyvant quoy sont lesdites
partyes comparans respectives adheriter et descheritez avecq la vergue de justice -
selon styl et coustuyme apres que ledit sieur prelat at declaire en verbo prelati et iceluy
Perreboome par serment que ledit eschange
et contre-eschange ce fait loyalement sans aucune fraulde
ou collusion par ensamble, mesmes que ledit sieur prelat at meurement consideré,
que cest pour le plus grand prouffict et utilité de ladit confrerie comme dict est,
actum ut supra

18 oktober 1636 - Vernieuwing vande wet - SAP 436 - Folio 17
--

Weth vernieut by myn eerweere heer mynheere den abt van Sint Bertins open xviiij octobris
1636

Burchmeesters van de comune : d'Heer Pieter vanden Peereboome

Burchmeester vander weth : d'heer meester jJan vander Fosse

Schepenen:

Guillaumes Pierins - Guislein Diedeman d'oude - Jaecques Proventier - Jan Rouveroy -

Niclais Beke - Pieter Baebelaere - Jacob Wanten - Guislein Wenis - Jan de Roode filius Gillis

- Maillaert vanden Ameele -

Tresorier : Maillaerd vande Goesteen

Raeden ghecoren byde voornoemde burchmeesters ende schepenen opden xxj octobris 1636

Maillaerd vande Goesteene, tresorier - Andries Marsilles - Jaecques Baert - Jaecques Wyts -
Jaecques Schevele - Fransois Folcque - Francois Pierins - Robert Proventier - Jaecques
Folcque - Pieer Keerne - Niclias Jacobssone - Jan van Renynghe filius Caerles

Notbable ghecooren ten selven daeghe

Pieter vanden Peereboome - Willem Floor - Jan Makeblyde - Maillaert vanden Goesteene
d'oude - Jaecques Floor - Jan Focque - meester Joos Cheys d'jonghe - Jan Bert - Charles
Leurin - Jan vanden Zande - Jacob Melis - Fransois Bollaert - Jaecques Diedeman -
Augustyn Jacobssone - Jan maerten - Jacob de Berch filius Gillis - Christaien Beuten -
Charles de Roode - Meester Michiel Aernoudt - Jan Roens - Clais Vermaerke - Clais
Cambray - Chrsitiaen vander Ameele - Guislein Diedeman d'jonghe

Contrerolleur - D'heer Jaecques Baert

Quartier vanden berechte

- 1 - Pieter vnden Peerboome burchmeester vande commune - Jaecques proventier - Maillaert
vanden Ameele
- 2 - Meeste Jan vander Fosse - Jan Rouvery - Jan de Roode
- 3 - Guislein Diedeman - Clais Beke - Jacob Wanten
- 4 - Guillaumes Pierins - Pieter Baebelaere - Guislein Wenis

21 oktober 1636

D'heer Jan vander Fosse contrerolleur vande voorgaende jaere is by de weth voor sallaris
toegheseyt de somme van vierentwintich ponden parisis
actum den xxj octobris 1636

Verpachting van de accijnzen op de wijnen, bieren enzovoort - *29ste oktober 1636*

De pacht van de accijnzn op de wijnen gaat naar Robert Porventier voor de somme van
negenhondert vyftich ponden parisiis

't vermaek van Christynken Viseur weerdinne int Gulden Hooft - 24 en half ponden parisis

De pacht vande bieren is by niemand anghelseghen

De gebranden wijn is hoogst inghestelt by Maillaert vande Goosteene d'jonghe vutter naeme
vnden stede up iijx L pond parisis

De pacht van de calchide is aangeslegen bij Simoen Clugniet

de pacht vanden asyn by Jan de Roode

de pacht vant seyser meyken ende clarette ook by Jan De Roode

27 oktober 1636 – De bede van zijne majesteit – SAP 50e - Bestuur -

Actum ter vergaderynghe van bailliu vut de name van de heere, wetten, raeden ende notable
der stede van Poperinghe den xxvij octobre 1636

is goed ghevonden, gheraempt ende gheresolveert opde briefven gheschreven van weggen syn
excellentie de marquis de Lisbourg

hoofd vande domeynen ende fynantien van syne majesteit - in aten 20 octobre 1636 -

metghaders de mondelynghe propositie byden voornoemde marquis

ghedaen ande ghedeputeede vande wet den 26 der voornoemde maendt, ende d'ordre van syne
conincklikche majesteit an vermelden marquis verleent -

ghegeven t'Atrecht den 17 october voornoemt, volghende de copie vande voornoemde ghedeputeerde behandicht -
te contribuieren ende gheven an syne majesteit omme te ghenieten ende garanderen van exemptie ende vrydom van personel logement van soldaten, die sijne voornoemde majesteit soude vermoghen ofte verstaen
te doen den anstanden wynter ter minsen voor den tydt van ses toecommende maenden - de somme van seven duusent twee hondert guldenen - te betaelen by ses egale payementen, maendelycx de somme van twaelf hondert guldenen,
innegaende den jste november 1636, toecommende, de selve somme inghevalle van acceptatie te vynden by gewoonelycke ommestellynghe ende taixatie ten laste vande ghemeene insetenen ende upsetene metghaders bedrifvers deser stede ende jurisdictie.

6 november 1636 – De Onze Lieve Vrouwvijver in cheins aan Vande Peerbeboom - SAP 436
- Subalterne wetten - Folio 16 verso

Burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe hebben ghegeven ten goeden ende loyalen title van cheynse an ende ten profyte van dheer Pieter vande Peereboome - present ende accepterende Onze Lieve Vrouwe vyvere der voornoemde stede -
eenen tyt ende termyn van vyfentwintich jaeren voor de somme van veertich schelle parisis sjaers danof tjste jaer vallen ende verschynen zal baemesse eerstcommende in toecommende jaer 1637 -
ende zoo voorts totten expireren van den selve cheynse - dies is gheconditioneert dat den voornoemde Peereboome sal doen smelten ende achterblyfven den pacht van de selve vyvere anghenomen van tcollege voor den tydt van neghen jaeren by dheer Andries Marsilles zyne schoonzone -
op peyne van nulliteyte vande jeghenwoordighen cheyns pacht ende dat gheduerende den voornoemde cheyns de ghemeene insetene deser stede ende jurisdictie sullen liberlick moghen inden voorseide vyfvere waeter haelen - wasschen ende anderssins - zo zy van ouden tyden gheweune zyn te doene ende dat den zelve vyvere oock zal moeten blyven vry ende open ter zyde vande straete ende ten eynde vanden cheynse
ghelaten in ghelycke grootte ende vrydom - zoo zy jeghenwoordigh is
Actum den vj 9bris 1636

8 november 1636 - Akkoord met de waarden en waardinnen - SAP 436 - Folio 20 verso

Vermaeck ende accoord vande weerden, weerdinnen,
opden *8ste november 1636*
Pieter Rooms
Jacques van Cayseele weert in Sint Sebastaien hoff
Janneken via Frans Kyts
15 november 1636
Passchier Enten
Joffrauwe Marie Vasseur
Jaspar Pyck weert in Dunkercke
Pieter vanden Walle - weert inden Grooten Eecke
Cathelyne huusvrawue van Francois de Quidt - weert in Dunckerecke
Frans van Damme weert int Doorneken
Catheyne huusvrauwe van Guislein van Damme weert in Vlissinghe
Jan de Langhe in Sint Joorishof

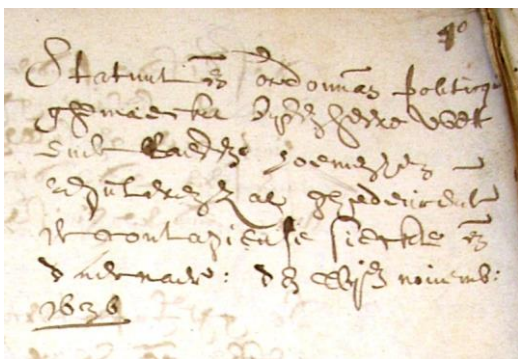
Maillaert Buuck weert in Sint Andries
Lauwer Bocquet
Jacques Steven
Jacques Rousseel wonende inde Baesebilck opde casselstraete

10 november 1636 – Jan Brock heeft schulden bij Jacob Wanten - SAP 398 - Folio 100

Jan Brock compareerende kendt wel ende deuchdelick schuldich te syne an **Jacob Wanten** acht ponden vyftien schellynghen grooten van een jaer lanspacht - ghevallen bamisse 1636 - mids acht ponden vyftien schellynghe grooten vlaemsch over de baefmisse die vallen sal 1637 - ende omme den voornoemde Wanten danof ghetrauwelick te verzekeren - zoo heeft den voornoemde comparant daerinne vebonden - soo hy doet by desen zyn persoon - goedt - present ende toecommende ende speciael een witte merrie - een besleghen waeghen - een zole med haer toebehoorten - een swarte blarde coe - een schapra etc. mids de groene vruchten staende op ontrent vyf vierendeel landts in twee stickens toebehoorende den selve Wanten - voorts ghegeneralick ende specialick alle syn huuscatheil tzynen huuse ende hove zynde ende dat hiernaer aldaer zoude moghen ghevonden werden - omme by ghebreke van betaelynghe de selve somme daeraen te verhaelen naer costuyme deser stede
Actum Jan Diedeman ende Rouvroy schepenen den xden november 1636 -

16 november 1636

Statut ende ordonnantie politique ghemaect by den heere, de wet ende de raeden, hoe men zich regulieren zal ghedeurende de contagieuse sieckte ende daernaer. (Uit de register der besluiten) – Register resoluties SAP 469

Ghemaect den 16de november 1636

In den eersten, dat alle huusen die de voornoemde heeren zullen bevolen hebben ghesloten te syne ter oorsaecke ofte suspicie van der zelve zieckte, sullen ghebarreert worden met een witte baere, van de breedte van twee maete duymen ende vier voeten lanck, sonder die te moghen weiren zonder consent van de wet.

Dat gheene personen wesende in de voorseyde huusen gheinfecteert ofte als suspect verboden, en zullen moghen uytgaen, ten sy ter gheprefigieerde ure hier onder, ende hebben een wit persken van de langhe van vier voeten, inder voughen dat men 't selve merckelyk sien can.

Dat de gheinfecteete ofte commende van de gheinfecteete plaetsen niet en sullen moghen vertrecken in andere huusen binnen deze stede, zonder consent van de wet, ende dat de selve gheinfecteete van een huus niet sullen moghen eten ofte converseeren ende drincken met gheinfecteete van andere huusen.

De gheinfecteerde die gheen middel en hebben omme henlieden binnen hunne huusen 't onderhouden, sullen gaen naer de hutten ende ghedeuriglyck daer blyven tot dat sy ghesuvert werden ende consent sullen verkregen hebben omme naer huus te keeren, ende henlieden in de zelve huusen ghedraeghen in alle stilligheyt.

Soo ooc de ghone wonende buuten balie in smette synde, niet en sullen moghen commen binnen balie ende 't port deser stede.

De onbesmette en sullen niet hanteeren met gheinfecteerde in wat maniere dat het sy, nocht in heurlieden huus admitteren gheinfecteerde.

De gheinfecteerde sullen niet moghen gaen buuten heurlieden huusen, niet meer ter marckte dan andere plaetsen, omme te coopen heurlieden nootzaeckelicheden, die zy zullen doen coopen by heurlieden ghebeure ofte andere, van 's wetsweghe daertoe te stellen, - vele min sullen zy gaen wandelen achter straete, maer zy zullen moghen gaen wandelen buuten bailien van stede, daer sy naest ghezeten zyn, (behalve op de markte daeghen) – zonder te gaen door stede naar andere baillien, ende dat aleenelyck van een ure naer noene tot den zononderganck exclus, sonder dat sy buuten de stede in ofte ontrent eenigh herberghen ofte in andere huusen te vermoghen eten ofte dryncken.

Deghone hebbende hunne huusen gheinfecteerd en sullen gheen vuyligheden buyten huuse moghen brynghen ofte smyten opde straete, maer dezelve verbranden ofte delfven binnen heurlieden ghebruyck.

Dat niemant en ontvanghe cleederen ofte huuscatheylen, hoedanigh die moghen syn, commende van gheinfecteerde ofte verboden huusen ende plaetsen. Soo oock dat niemant, niet meer uyt ter handt dan in openbare venditie, veroopen sal eenighe cleederen ofte meubelen, alvooren dan een jaer naer 't afslaen van de baere, ten waere dat sy daer te vooren ghecreghen hadde consent van de wet.

Dat men niet en sal beghinnen de besmette huusen te cuuschen ende reynighen, dan naer de vierde weke, ende alleenelyck moghen rooken by nachte, van 's avonds ten thien uren tot 's morgghens ten vier uren, danoff d'advertentie doende aen de ghebeuren ende ghecreghen hebbende prealable consent van balliu ofte wet, dewelcke ooc daertoe sullen moghen employeren sulcke persoonen als sy bevinden sullen bequaeme ende ydoone.

Dat niemant hem en ondervinde met besmette te cuereren nochte de besmette huusen te suuveren, sonder consent als vooren.

Soo ooc niemant hem vervoorderen sal te visiteeren de siecken ofte doode lichaemen, dan de ghone die daertoe by de wet gheauthoriseert zyn, ende dat niemant van de inwoonderes deser stede en zal moghen binnen noch buuten gaen reeuwen sonder consent als vooren.

Alle welcke poincten ende artikelen elck sonderlinghe ghelaat werdt 't obeserveren, op bannissement, gheselynghe ofte andersints, ter discretie van juge.

Item dat niemant eenighe honden zal laeten loopen achter straete op de boete van drie pond parisis van elcke beeste.

Item dat niemant en sal houden eenighe verckens ofte conynen binnen 't port, op de boete van ghelycke drye ponden parisis ende de verbeurte van selve conynen, ende de ghone eenighe hebbende, sullen de selve quydt maecken, te weten, de conynen binnen de acht daeghen endede verckens binnen de veerthien daeghen, naer de publicatie dezer, te bedeele als naer volgt;

Dat de zoutvisch ende haringh vercoopers binnen dezer stede gheen waeter daerinne denselven visch gehwasschen ofte geweekt is, en sullen smyten ofte laeten loopen op straete, maer sullen het selve smyten op hunnen meeschynck achter hun huus ofte andersints derlfven in hun ghebruyck, op ghelycke boete van drye ponden parisis.

Dat men gheen meshopen binnen 't port ofte balieu, op de straete ofte dammen maecken sal, maer 't mesch voeren ende legghen buuten de balien, op peyne vanverbeurte van 't selve mesch.

Ende in ghevalle dat iemant uitvoere ofte uutstaecke eenighe mesch, zal 't selve dadelyck op de straete weyren, immers binnen zonneshyn, op de verbeurte als vooren.

Dat men gheen trypaille ofte penseye en smyte op straete op de boete van twaelf pond parisis. Als't gebeurt dat eenighe siecke persoonen, ooc niet gheinfecteert zynde, worden gheadministreert met de berechte van de H. Kercke, de vrienden daermede gaende ofte ghebeuren ende andere, sullen blyfven op de straete, zonder in 't huus te gaene, op de boete als vooren.

Ordonneren voorts dat de ghone overleden van de contagie, zullen begraven worden naer 't verlaeten van de wingeroene.

Item dat als de heurders van eenige huusen ofte deel van dier, sullen vallen in d'infectie, ende gheen middel en hebben omme 't zelve te doen suuveren, den verheurder, proprietaris, sal gehouden zyn 't selve te doen doen 't zynen coste.

Alles daer gheene particuliere boete ghespecificeert en is, ter arbitrage, boete ende discretie van de wet, te bedeelen in drye deelen, 't eene derde aen den heere, 't ander ten profytte van de aermen deser stede ende het derde ten profytte van den aenbrengher.

27 november 1636- Jan Chalet heeft schulden bij Jan Makeblyde - SAP 398 - Renten

Jan Chalet kendt schuldich te syn an d'heer **Jan Makeblyde** -
iiijxxj pond parisis van een jaer landspacht ghevallen bamesse 1636 -
midsgaders ghelycke somme ove de bamesse te vallen 1637 -
midtsghaders ande wedewe meester Guislein Bervoet xxvij pond ovre de bameisse landspacht
1636 - ende ghelycke somme over de bamisse 1637 -
ende omme den voornoemde Makeblyde te versekeren midsgaders de voornoemde wedewe -
zoo heeft de comparant daerinne verbonden -
zyn persoon goedt - present ende toecommende ende speciaelick
één syn huus staende op hemlieden grondt inde Hipshouck deser jurisdictie - een waeghen
med syn toebehoorten - twee solen ende een eghde - een la - een schapra -
voorts generalick ende speciaelick alle syn huuscatheyl t'zynen huuse ende hove synde
ende dat hier naer aldaer zoude moghen bevonden worden
ende heeft verclaerst op eedt dat de bovenschreven meublen ende catheylen in gheen ander
verbandt verolbigiert ende verbonden zyn -
omme by ghebreke van betaelynghe etc .
Actum present Peerboome vervanghende Proventier schepenen -
den xxvij nvembris 1636

1 december 1636 – Jan Slouyges koopt huizen in de Watoustraat - SAP 398 - Folio 101

Jan Boulenois filius Niclais ende Magdalena filia Lambert Borgier syn huusvrauwe
kennen vercocht t'hebben –
draghen op med stocck halm ende gihfite d'heer **Jan Slouyges** –
twee distincte huusen med alle de groene end drooghe catheylen - wortel moortel ende
naghelvast -
present bewont by Michiel van Chuyne de jonghe - Petronelle Snepers endde Christyne
Meesters - staende alhier van zuudzyde **de Watoesttraete** onder grondt van H.
Sacramentsghilde van Sint Bertins - van oosten d'erfve Jaecques Flooor - van noorden ende
westzyde de selve ghilde - danof de cheyns noch duert twee jaeren –

dit voor godspennyng vj schele - lyfcoop twaelf ponden paris is ende van principaele coope t'sestich ponden grooten vlaemsch - van welcke coopsomme de vercooper kendt hem voldaan - den loopende pacht van baefmesse laestleden de s'coopers proffycyte ende sal den vercooper moeten betaelen den cheyns tot baefmesse voorseit - dit alles med conditie dat de vercooper binnen drye jaeren deselve huusen sal moghen intrecken mits een boursement van de gheheele coopsomme ende conditien boven vermelt - nietmin sal d'heure vande huusen de selve drye jaeren s'coopes proffycyte syn ofte naer rate van tyde dat hy de selve pennynghen sal rembourseren - belovende garrand naer costuyme
Actum present Jaecques Proventier ende Jan Rouvroy schepenen
den jste december 1636

Sint Nicolaes den Coop-man rijck/
Wie is in handel sijns ghelijck/
Hy brenghet de kinders goet en ghelt/
Die inde Caef de schoenen stelt.

7 december 1636 - **In de Strooien Henne** – processen - nr. 75 SAP 125B –

Antwoorde omme Pieter van de Marassche, verweerder, jehens Fermyn Elleboudt, heescher – ceurghedynghen - ghedient den vijde ougst 1636

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Pieter vande Marasche, verweerder, ghesien hebbende den heesch tzyne laste ghemaect by **Fermyn Elleboudt**, heescher ende daerjehens procederende, zecht wel expresselick t'ontkennen tfaict by heesse gheroert.

Ende al hadde dus yet gheweest – dat neen – zoude tzelve in allen ghevalle gheschiet gheweest hebben in defensie van zyn lichaem, waerdeure hy hu-y niet en zoude connen verstaen wesen eenichssints misdaen thebben.

Midtswelcken den verweerder concluderende, tendeert ten fine van niet ontfanghelick, quaede cause, quicte, met costen

Positien voor Fermyn Elleboudt heescher jehens Pieter van Marassche verweerder Ghedaen den vjde 9bre 1636

Optien ende poincten interrogatoire omme Fermyn Ellebout heescher ter eenderzyden jeghens ende ten laste van Pieter van Marassche, verweerder ter andere voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe, daeroppe versocht worden sverweerdens responsiven onder eedt de calumnia in forme juridicieel per verbum credit vel non.

J - In eersten oft niet warachtich en is dat hy verweerder opden 24 juny 1633 opden straete byde zavelpitten d'heescher gheinfereert heeft mede eenen naectensnyder een opene wonde ende slynckeren aerm beneden de schouder – darvan hy gheweest heeft in sdoots benautheyd ter pericle van de lyfve ende voorts ghegheven diversche steken, slaghen ende contusien.

Ij – Of dheescher ten oorzake vande zelve quets niet gheweest moeten gheadsysteert ende ghecureert zyn van chirurgieren eenen langhen tydt ghedeurende.

Iij – item of deur t'voorseide steken eenighe 's heeschers zenuwen ende aders niet en zyn bevonden ende afghesteken gheweest ende den voorseide arm gheworden teenemael vermynckt ende van veroorzaken dat d'heescher niet en can doen eenighe schamelicke wercken, daarmede hy nchtans moeste zyn broodt winnen – als gheen ander middel hebbende om leven als zynen aerbeyd ende handwerck.

Iiij – Hoedanof d'heescher deurende den voorseide quets niet en heeft moeten voorzien zyn van delicieuse spyse, dranck, vier, doucken, keerslicht ende ander oncosten

V – Oock mede of d'heescher niet en heeft gheleden groote pyne ende smerte, ja, zoodangihe, dat den verweerder zeker die niet en zoude willen lyden omme alle zyne tydelicke goedynghen, boven t'verlet van zyn handwerck, etc.

Vj – Eyndelinghe of den verweerder t'voorseide faict niet en heeft bekendt aen Frans van Damme filius Kaerles ende zyn huusvrauwe, Dystache Crousel ende deurwaerder Ghelein Baervoedt.

Vij – Sustinerende dat den verweerde dis punctuelelick schuldch is te veldoene ten anesten prempoirelick op peyne van dies versteken te zyne

Viiij – Dat all zomen prejudicieel staet vanden zaecke ende med protestatie van 'dontkende porincten andersins t'anieren

Midswelcken tendeert als eertyds, heesch costen in cas van debat, naer imploratie ende protestatie naer style

**Voor myne heere burghmeesters ende
schepenen der stede van Poperinghe Ghedient
den 8ste januari 1637**

Den verweerder in persoone compareerde heeft dese sijne responsien bevesticht onder eedt de calumnia dat deselve inder vormen ende manieren zoo die gheschreven zyn waerachtich zyn Actum present Diedeman ende Proventier, schepenen den 8sten january 1637

Gezien by Pieter vande Marassche, verweerder de positien van Fermyn Elleboudt ende daerop responderende, secht expresselick niet te gheloofven ahethouden van sheeschers voorseide poistien
Versouckende oversulcx dat dheescher zyne preuve vulcomme voor den naersten op verstekynghe
Mids welcken etc.

10 december 1636 – Ommestellinge - Resoluties – SAP 469

Actum ter vergaederynghe vanden amptman in absentie van de baillu, vutter naeme van de heere, weth, raeden ende notable den xste xbre 1636

Is goedt ghevonden, gheraemt ende gheresolveert byde voornoemde heeren te doen ende taxeren **onder halfve ommestellynghe** tot laste vande ghemeene insetene deser stede ende jurisdictie opden ouden voet by wetten daerop ghenomen omme hiermede te volbrynghen ende betaelen de groote ende excessive costen deser stede zoo inde ayden ordinaire als subsidien extraordinaire staets, ende oick dandere lasten deser voornoemde stede incomberende.

Bovendien te taxeren alle voorgaende wetten vry ende exempt gheweest hebbende van **personel logement** van soldaeten tsydert de laetste resolutie byde drye collegien daerop ghenomen in 1631 tot den dagh van heden daertoe van weths weghe ghecoren syn meester Jan vande Fossche burghmeester vande selve weth ende Guille Wenis, schepene, d'heer Jacques Baert ende Jacques Schevele, raeden ende met Joos Cheys d'jonghe metghaders Chaerles Lievin, notable – eodem
Dommestellynghe t doene byde weth - Eodem

14 december 1636 – Dierick Hallynck en Willemyntjen de Corte nemen een lening op – Overdam – Babelaere - SAP 398 - Folio 101

Dierycck Hallynck ende Willemyntjen de Corte - nemen een lening op bij **Berthram van Heule** en stellen als borg : hun huis op de Overdam

Dierycck Hallynck ende Willemyntjen De Corte syn huusvrawue kennen vercocht t'hebben ten proffycyte van **Berthram van Heule** ter acceptatie van Jan van Houcke - een erfvelicke losrente van twee ponden grooten sjaers – den penningh xvj - voor de somme van twee en dertich ponden grooten byde vercoopers t'hunne contentemente ontfaen - innegaende hedent date deser ende vallende tghelycke daeghe 1637 - ende alzoo voorts etc. te lossen med twee paymenten etc. verbyndende daerinne een woonhuus metter erfve onder t'selve huus taende opden Overdam deser stede - daer zy presentelick wonen – aboutterende van westen t'hommelhof van Niclais Babelaere - t'oosten de selve Overdam - de noordtzyde den voornoemde Babelaere ende de zuudzyde t'naervolghende med het stal daerop staende - belast med syn advenant in de overdamsche schuldt als van ouden tyden Item noch een ander woonhuus metter erfve van zuuden t'voorschreven woonhuus - staende opden selve Overdam - aboutterende van westen jeghen d'erfve ende hommelhof vande selve Babelaere - van noorden t'voorgaende - oosten de voornoemde overdam

21 decembver 1636 - SAP 398 - Folio 102 verso
Mahieu Huughe filius Jasp&r en mayken Salomé zyn huusvrauwe -
nemen een lening op bij Pieter Masselis - borg in de Wipperhoek

Dezelfde nemen nog een lening op maar nu bij Jan denys ende jo. Catheryne Verclyte -
borg in de Lyssethoek

1636 – Zelfmoord in ‘Het Gouden Hoofd’ – SAP250 – folio 44 44 verso
--

(Info Oscar Fiers – F30)

Jan Gallois had zich op 16 december 1636 verhangen in het paardenstal van de herberg ‘Het Gouden Hoofd’ in de Ieperstraat.

De amptman maakt daarop het volgende besluit waardoor de zelfmoordenaar veroordeeld werd.

Den amptman in de naeme van den bailliu deser stede, tendeert ten fyne dat het doode lichaem van **Jan Gallois**, stalknecht van **Peternyncken**, de weduwe van **Jacques Vasseur**, die hem zelven ’t leven heeft ghenomen ende verhangen int peerdstal vande herberghe van ’t Goudenhoofd, in voorleden nacht, ghecondempneert zy ghelevert te zyne in handen van den officier crimineel ende van de plaetse daer hy verhangen is, ghesleept te worden tot een gat datter ghemaect wordt onder de sille van ’t voorseyde peerdstal, ende van aldaer ter plaetse patibulaire aen eenen spriet ghehanghen, met confiscatie van alle zyne goedynghen, waer die ghestaen ofte gheleghen zijn ‘heerens profite, ende mits condemnatie in de kosten.’

Gallois had sedert enige tijd tekens gegeven van krankzinnigheid, volgens men beweerde en indien dit waar was, dan was zulks een verzachtende omstandigheid bij deze misdaad. Een aantal getuigen werd ondervraagd en men vroeg het advies van drie rechtsgeleerden.

Dit bestond uit het volgende:

Ghezien bij de onderschreven gheconsulteerde, de proceduren ende informatie geschiet voor de wet van Poperinghe, ten verzoucke van Bailliu, causa officie, heeschere, jehens Heer ende meestere Jan Vanrenynhge, curateur van ’t doode lichaem van Jan Gallois, ten andere zijde ende op alles ghelet:

’t Advijs is – onder correctie – dat den voornoemden heeschere – *den Amman* – niet ghefondeert en is in zijne conclusien tot laste van ’t voornoemde doode lichaem, nochte oock totte confiscatie van de goede (*goederen*) bij hem ghepretendeert, nemaer dat ’t zelve doode lichaem zal worden begraven in de ghewijde eerde.

En dat de dode dus zal begraven worden in gewijde aarde.

De reden es, dat by de voorseyde informatie claere ghebleken is, dat den overleden sydert syn laetste hecte (*Gekte*) sieckte in voorleden vasten, ghelaboreert heeft van frenesie, ofte cranckzinnicheid, zonderlinghe oock ten daeghe van sijn overlijden.

Verclaere niet te min d’heeschre wel ghefondeert om op de goedinghe van den overleden te verhaelen de kosten ende mysen van justicie.

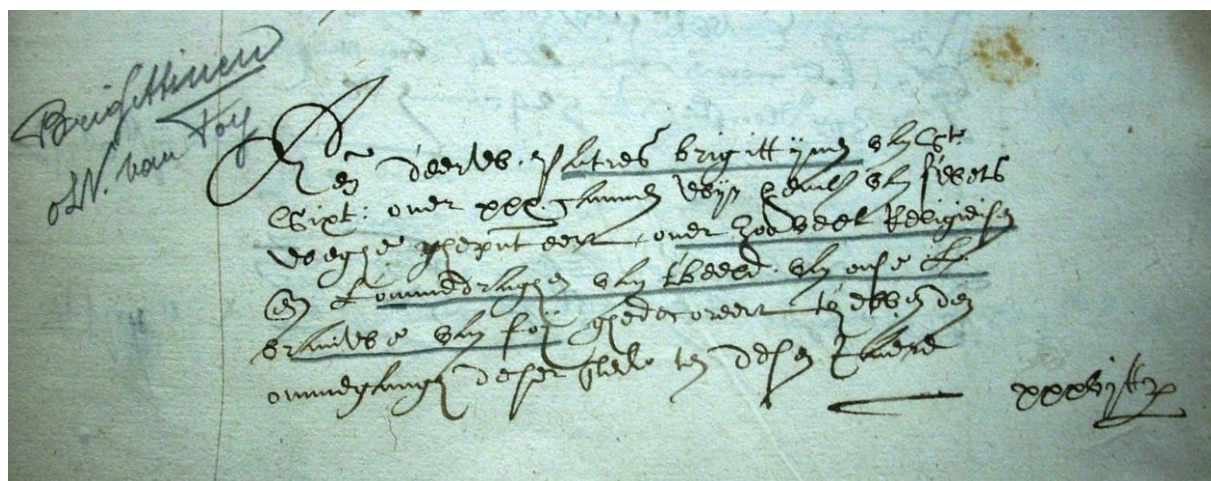
Actum ’t Ypre, den 16 december 1636

Geteekend Vanderstichele, Piretten en Grietten.

De wet volgde het advies van deze rechtsgeleerden en sprak in die zin een vonnis uit op de 17de december 1636.

Stadsrekening 1636

Aen d'eerweerde paters Brigittijnen van Ste. Sixt over xxx kannen wijn hemlieden van swets weghe ghepresenteert over zoo veel religieusen ende t'ommedraghern van t'beeld van onse lieve vrouwe van Foy ghedecoreert thebben den ommegangh deser stede ten desen jaere -

Stadsrekening – Vaart – 1636

Jan Edelynck nog steeds huurder van de Garronde

Ontfaen van de **weduwe De Sneider** de jonghe over een jaer pacht vande herberghe ende landen te **Reepken**, daerinne begrepen trecht vande stede assysen vande bieren aldaer ghesleten verschenen half maerte 1636 t' iij de jaer van vyfve van zynen pacht ende verlanght v jaeren voor xxvj pond grooten sjaers opde conditien byde pachtbriefve vermelt

Van **Anthone van Noortover** over een jaer pacht vande bryckerye ande Crombkestraete groot onderhalf ghemet xv roeden ghefallen t'halfmaerte 1636 wesende tijde jaer van ix van zynen pacht - xxxvj pond parisis

An **Jacques van Cayseele** over een jaer pensioen van tbesorgen an de speyen verschynende Ste. Lucas daghe 1636 - xiiij pond parisis

An **Andries Masselis ende Pieter Fobert** alhier ontboden omme te handelen van ghewichte ofte zaecken de stede rakende – 6 kannen wyn – 7 ponden 4 schellingen

Aen d'heers **Guillaume Pieters ende Pieter Babelaere** schepenen over een voyaghe ghedaen tot Coppernolle ende Vestgens omme anschouwe te nemen van de speyen, overdraghen ende andere refectien accordeerende middelentyt met **Andries Masselis**, aennemer vande vaert – 6 ponden parisis

An metser **Jan van der Tosse** en andere over ghevisiteert 't hebben alle de ghebreken van d'overdraghen, speyen ende de vaert te Westvleteren – 15 schellingen

An **Pieter Babbelaere ende Ghelein Wenis** over ghelycke vacatie inventarierende al de houtten, yzerwerk, ghemeene ghelaeten by **Andries Masselis** – 7 ponden parisis

Betaelt aen **Antheunis Winnebroot, Gelein Wenis en meester Jan Vanreninghe**, notarissen over d'auditie van vyf gheutighen raeckende de **verdaegherey** van de overdraghen ende

andere edificien van vaert met ineme tauxatie ende drie protesten voor de stede ghedaen – 27 ponden parisis

Aen **Charles Clickhove** van handtwerck ende derfven ande buusen ende schipvaert - volghens drie billietten - ix pond xvj schele parisis

Aen **Jean Basteil** van leverynghe van calck ende calckasschen tot behouve van de speye vande stede wercken - lvj pond xv schele

Aen **Jacob Spillaert** van leverynghe van yzerwerck zoo om de bierwaghens als recolleren , volghende zeker biliet specificatyf ende ordonneren vut camer - lxj pond vj schele

Aen **Jaques van Cayseele** van refectien ghedaen ande speye ende kayen me zyn knecht - xxvij pond v schele

Aen **Joris van Thuyne ende Charles Sengier** van te metsen ande speye ende steenbrugghen tsamen - lj pond xvj schele parisis

Aen **Maillairt Buuck** van vyf daghen werckens ande speyen - vj pond parisis

Aen **Frans Deboeuf** over tvoeren van zeven voeten hout gleys ende bier tot ande hutten metgaders een voer tot de speye - iiij pond iiij schele

Betaelt an **Mahieu Versoo** over een dagh ghewrocht thebben ande houvers vande schipvaert - xxiiij schele

Aen d'heer **Andries Massilles** van coope van een eecke ghesaeght in plancken tot behoufve vande speye boven tReepken ende iijm witte brycken - iiijxx xiiij pond parisis